

УМОВИ ПАДПІСКІ:
 За рік — 30 к.; на 3 м-ці — 2 р. 50 к.; на 6 м-ці — 5 р. 1 год — 9 р. 75 к.
 Замовити: часо: мисловца — 10 к., Інша-гародня — 20 кал.
 Платити (абонент) приміщення: У Гол. Канторі г. «Звезда» — г. Мінск, Савецкая, 63, (третій поверх) ад 9 год. ренці да 3-го год. дн. У віруючих городах — у адд. Бел. Дворі. Выдаецца і са Уліч. сямт.-тэл. канторах.
ГЛАВНІ РЭДАКЦЫЯ — Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗВАЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантор:
 1) Рэдактар прымае ад 11—1 год. дн. тэлефон № 10-74. 2) Скартат рэдакцыі — ад 12 да 2-го год. дн. тэлефон № 6-19. 3) Начн. рэдактар (друкарня) ад 8 год. веч. тэл. № 6-42.
 Кіраўн. Гл. Кантороў Кантора абвестак падпіскі тэл. № 781.
ПЯДЗЕЛЯ 28 КАСТРЫЧНІКА 1928 г.
№ 250 (3057)
 Кошт кожнага нумару ўсёго 5 кав.
Год выдання дванаццаты.

Будзем рыхтавацца да ўрачыстага правядзеньня Вялікай Гадавіны

Мы ўступаем у 12-ты год існавання Савецкае ўлады ў новых, інаншых ад мінулых гадавін, умовах.
 За гэты год сусветны рабочы рух і рэвалюцыйны рух працоўных мас налілі зрабіць далейшыя і буйныя крокі на цярністым шляху да канчаткова перамогі. Клясавыя бойкі і сутычкі патраслі на працягу гэтага году ледзь ня ўсе краіны ўсіх кантынэнтаў сьвету. І ўсюды, пачынаючы з далёкай Аўстраліі і канчаючы блізкай нам Заходняй Беларуссю і Польшчай, масы ішлі пад лэўзунгамі кампартыі, пад сьцягамі Камітэтару. Праўда, гэты рух не прывялі да гэтага часу да перамогі пралетарыату. Капіталу, пры дапамозе, галоўным чынам, вярнейшых сваіх сабан-цэперашняй сацыяльна-дэманратыі — удаецца пакуль што атрымаць верх у гэтых клясавых бойках. Але нават самы злыны вораг камунізму не адважыцца адмаўляць цяпер гэтага ўсё ўзрастаючага ўплыву камунізму на працоўныя масы ва ўсіх кутках сьвету. Мы з горадзью падводзім гэты бялянс. Ён стаў магчымым толькі дзякуючы таму, што на адной шоста частцы сьвету паспяхова вядае работу на будаўніцтве сацыялізму краіна дыктатуры пралетарыату, маяк для працоўных і прыгнечаных усяго сьвету. Таму першае слова ў Вялікую Гадавіну, першы наш лэўзунг: за яшчэ большае ўзмацненьне міжнароднай салідарнасьці рабочае клясы, за яшчэ большую ўвагу пралетарыату да высяленчай барацьбы ў калёніях! За ўзвышэньне ўзмацненьне дыктатуры пралетарыату ў СССР!
 Клясавая барацьба абстраецца на толькі ў краінах капіталізму. І ў нас, у СССР, на глебе паспяховага расьвітаньня наперад ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва, абстраецца супраціўленьне гэтаму будаўніцтву з боку кулака ў вёсцы, нэпмана і шахцінца — у горадзе. Таму другім нашым лэўзунгам павінна быць: за яшчэ большае ўзмацненьне наступленьня на кулака, на капіталістычныя элемэнты гораду! За ўсямернае ўзмацненьне сацыялістычнага ськтару нашае гаспадаркі! Рэзьвіццё сацыялістычнае будоўлі не праходзіць пільна. Будаўніцтва сацыялізму гэта перш за ўсё — барацьба. Барацьба адмаўляе спайную плынь жыцьця. Труднасьці няўхільны. Але воля да перамогі, жаданьне перамагчы труднасьці — аднакі заўсёды ўласьцівыя клясе пралетарыату. Гэты аднакі павінны цяпер усялякі выхоўвацца. Супроць мурбы і панікёрства, за цьвэрозую і ўпартую работу на перамозе труднасьці! За яшчэ большае ўцягненьне мас у наша будаўніцтва, за смелую самакрытыку, за рашучае вылучэньне рабочых і работніц, бед-

ШЫРОКІ ФРОНТ КЛАСАВАЕ БАРАЦЬБЫ Забастовачны рух у Польшчы і Францыі КАНФЛІКТ У РЭЙНСКА-ВЭСТФАЛЬСКОЙ МЭТАЛЯПРАМЫСЛОВАСЬЦІ ЗАЦЯГВАЕЦА

Канфіскацыя тэлеграм з СССР да рабочых Лодзі

ВАРШАВА, 26. Цяпер ужо ўсім адкрыта паведамляецца, што ахранка канфіскавала на галоўным паштамце Лодзі рад тэлеграм ад прафсаюзаў СССР, адрасаваных на імя забастовачнага камітэту.
 «Кур'ер Параніны» паведамляе, што ў гэтых тэлеграмах зьмяшчаліся пароды працягваць забастовку і прапанава бастуючым азначнае фінансаванне дапамогі. Канфіскацыя тэлеграм таўмачыцца тым, што яны «матэі С дадэйнічаць павялічэньню анты-дзяржаўнае дзейнасьці».
 Лодзіскі акруговы суд зацьвердзіў канфіскацыю тэлеграм, хоць польская канстытуцыя і гарантуе тайну паштовай і тэлеграфнай карэспандэнцыі.

Рабочыя Відзэўскай мануфактуры ўпарта змагаюцца

ВАРШАВА, 26. У Лодзі працуюць ужо ўсе тэкстыльныя фабрыкі, апрача Відзэўскай мануфактуры, дзе бастуюць 3.000 чалавек, у зьвязку з новым канфліктам на глебе зарплат. Адміністрацыя ня толькі адмаўляецца павялічыць рабочым 5 проц., але мае намер зьменшыць зарплату на 11 проц.
 У Аворкаве, дзе гэтымі днямі адбылася крывавае сутычка паміж рабочымі і паліцыяй супроць будынку пазасьсуэкае гарадзкае управы, работы аднавіліся. У зьвязку з гэтай сутычкай, паліцыя арыштавала 10 рабочых. Яны абвінавачваюцца ў камуністычнай дзейнасьці.

Адмовіліся ад напдагавору

ВАРШАВА, 26. Прафсаюз тэкстыльчыкаў Цешынскай Сілезіі (пагранічнай з Чэх-Славакіяй паласа) адмовіўся перазаключыць калдагавор, дамагаючыся павялічэньня зарплаты на 20 проц. Металісты Вельскага раёну патрабуюць павялічэньня зарплаты на 15 проц. і вышлаты ім аднарадовае дапамогі ў разьмеры 100 злотых (22 руб.) для сямейных і 50 злотых для халастых.

Маракі і транспартнікі Гдыні бастуюць

ВАРШАВА, 26. Забастовка маракі і транспартных рабочых у Гдыні (польская гавань у так званым польскім калідоры) ня спыняецца. Ва-

тучныя патрабуюць заключэньня калдагавору, павялічэньня зарплаты на 40 грошаў (9 з пал. кап.) за гадзіну і прызнаньня прафсаюзаў. Забастовка матросаў таксама ня спыняецца. Гэта забастовка мае палітычны характар, бо яна выбухнула ў выніку праследваньня дзяржаўнай прафсаюзаў з боку адміністрацыі дзяржаўнага марскога парохадства.

Гранаты нарабілі шуму

ВАРШАВА, 26. Польскія газеты вварачаюць шум увагі нападкам у лодзіскім магістраце, зараз-жа пасяля забастовкі, азначае колькасць ручных гранат. Прадэстаўлены пракуратуры наведані лодзіскі магістрат. Для якое мэты былі загатоўлены ручныя гранаты — невядома.

У Францыі бастуюць 14 тыс. тэкстыльчыкаў

ПАРЫЖ, 26. У Дармталі абвясцілі забастовку рабочыя 7 тэкстыльных фабрык, дамагаючыся павялічэньня зарплаты. Бастуюць 2.000 рабочых.

Забастовка тэкстыльчыкаў на поўначы Францыі працягваецца з неслабнай дьвэрдзю. Бастуюць звыш 12.000 рабочых. На апошнім мітынгу бастуючы ўхвалілі рэвалюцыю, у якой заяўляюць, што барацьба будзе працягвацца да канца; на тым-жа мітынгу пастаноўлена пасаць прытаньне лодзіскім тэкстыльчыкам.

Суднаўласнікі і рэфармістыя тужацца зламаць забастовку маракі у Марсэлі

ПАРЫЖ, 26. «Матэі» паведамляе, што для замены бастуючых у Марсэлі пароходных каманд набіраюцца

маракі сярод неарганізаваных маракі, пераважна алжырыцаў. Камандны склад гандлёвага флёту заявіў аб сваім рашэньні працягваць службу. 8 Тулону в вайсковых і вучэбных суднаў адпраўлены ў Марсэль атрады маракі для абслугоўваньня камэрцыйных пароходаў.

У плякатах, расклееных у Марсэлі, аб'яднаньне суднаўласнікаў апавяшчае насельніцтва, што італьянскія пароходныя кампаніі перамахваюць пасажыраў в французскіх пароходаў, затрыманых забастовкаю, значаючы, што па італьянскіх пароходах пасажыры будуць у большай безабаснасьці. Перагаворы агоднічкі правадзіроў з суднаўласнікамі працягваюцца.

«Юманітэ» падкрэсьлівае, што гэтыя перагаворы ня могуць прывесці да агоды, адпавядаючай інтарэсам маракі, паколькі вгоднікі, паабяцаўшы падпарадкавацца арбітражнай пастанове, далі суднаўласнікам у рукі магнайшую зброю супроць маракі. Газэта выказвае падзю, што маракі зраўнаюць, у якія ланцуці закавалі іх правадзіры і што для абароны інтарэсаў маракі не застаецца іншага выйсця, апрача мэтадаў простага рэвалюцыйнага дзейнічаньня.

400 забастовак за 5 месяцаў

ПАРЫЖ, 26. Адкрылася сьсія ўнітарнай канфэдэрацыі працы. У сваім дакладзе скартат фэдэрацыі Манмусо канстатаваў, што 400 забастовак ва першыя 5 месяцаў 1928 году, якія ў большасьці прыводзілі да павялічэньня зарплаты, сьведчаць аб тым, што рабочая кляса перайшла ў наступленьне супроць капіталістычнай рэакцыі.

Бэрлінская біржа рэагуе...

БЭРЛІН, 26. Сьняня на бэрлінскай біржы панавалі падзьвіжыя нервовы настрой. Гэты настрой быў выклікан, галоўным чынам, паведамленьнямі аб тым, што перагаворы ў рэйнска-вэстфальскай мэталіпрамысловасьці закончыліся без усякіх вынікаў. Прадпрыемцы гэтай прамысловасьці, у адказ на патрабаваньне аб павышэньні зарплаты, назначылі на 1-га лістапада лэкаут, які мае ахапіць каля 230.000 рабочых.

Славуцы дзесяцігадовы шлях камсамолу Не здамо ні ў штодзённай будаўнічай працы, ні на барынадах сусьветнага Кастрычніка

Адозва ЦК УсёлКСМ да ўсіх камсамольцаў і працоўнае моладзі

У зьвязку з надыходзячым 29-га кастрычніка дзесяцігодзьдэем камсамолу, ЦК УсёлКСМ вьвяраўся да ўсіх камсамольцаў, да ўсёй працоўнай моладзі і адозваў:

ТАВАРЫШЫ!

Зямлю, заводы, напальні і ўладу зьзявала старэйшае паналеньне рабочых і сялян. Забастовкамі, войнамі, паўстаньнямі, ссылкамі, крывёю і мясам працоўных вымашчан шлях да Кастрычніка. Арганізатарам паўстаньня, правадзіром забастовак і рэвалюцыйнага руху на працягу ўсіх трох рэвалюцый была і ёсьць партыя бальшавікоў, партыя рабочае клясы.

Сучаснае паналеньне камсамольцаў ня прымае ўдзелу ў Кастрычніаўскім паўстаньні, ня ўдзельнічала ў грамадзянскай вайне. Многія з нас вырасьлі ў гады нэпу. Мы нарастаемся правамі, зьдатымі ў Кастрычніку. Мы ня памятаем іншага грамадзкага ладу, апрача савецкага. Мы прышлі на зьяваваньне. Для нас рэвалюцыя — быт, для нас будаўніцтва сацыялізму — штодзённая работа. Зараз, аглядаючыся назад, на ўвесь пройдзены дзесяцігадовы шлях, мы гаворым сабе:

— Мы спялы крывёю з клясай і партыяй. Мы зьвязаны адзінай мэтай — маладай і старэйшай паналення бальшавіцкай сям'і.

Ордэнам Чырвонага Сьцягу, вышэйшай баявой узнагароды рэспублікі, адзначана адвага камсамольцаў на франтах грамадзянскай вайны. Мы абавязаны зьдатыць другі за барацьбу на франтах працы і культуры.

Кулак, нэпман, шкоднікі і бюракраты спробуюць раскляць саюз рабочае клясы з сьлянтам, распаліць нацыянальную вяржасьць між народамі Савецкага Саюзу. Яны разлагаюць асобныя клеткі савецкага і партыйнага арганізму. Асабліва імніуцца ўвесьці ў аблуду моладзь. Іх падсобнікі — абыватальская бездэбэвасьць, палітычнае крохаборства, прымірэнства з клясаво чужой ідэялёгіяй. Іх ворагі — ваяўнічы матэрыялізм, тэорыя рэвалюцыйнага дзейнічаньня, рэвалюцыйнае традыцы бальшавізму.

Прадростаючае паналенне пралетарыату павінна ўтварыць шырокі тэарэтычны рух сярод моладзі, выхаваньне моладзь у незамірным клясавым напрамку, узброіць яе рэвалюцыйнай тэорыяй марксызму. Усё наша будаўніцтва і ёсьць клясавая барацьба. У штодзённай працы на фабрыках, на ўсіх вучастках будаўніцтва ў нас ідзе спаборніцтва між старым і новым гаспадарчым ладам,

між савецкімі і капіталістычнымі элемэнтамі ў нашай гаспадарцы. Мы павінны ўмець пашыраць рост новага, сацыялістычнага, і ўмець «травіць нягоднае, вучыцца ў добрага».

Кожны з нас, камсамольцаў, абавязан зрабіцца арганізатарам, удзельнікам, прапагандыстам масавага руху за культуру, за будаўніцтва, за самакрытыку ў нашай краіне. Мы павінны дапамагчы нашай партыі арганізаваць самавыхаваньне пралетарыату і перавыхаваньне, перабудаваньне ім клясы працоўных і сялян. З нас саміх, з усяго паналення прадростаючай працоўнай моладзі, мы павінны вырасьціць другі чалавечы матэрыял, іншыя адносінны да працы і будаўніцтва. Мы павінны дабудаваць сацыялізм. Мы павінны выхаваньне з сябе камуністыч.

Усіх вас, малых рабочых, сялян, служачых і вучняў, усіх працоўных краіны будомага сацыялізму — камсамол кіча ў культурны паход проці гразі, п'янства, нялісьменнасьці, для разгортваньня культурнай рэвалюцыі бездарожнай, нямытай, адсталай Расіі, якая стала першай у сьвее рабочай рэспублікай. Дзеяцці мільёнам нялісьменных мы павінны адкрыць вочы, 150 мільёнаў людзей мы павінны навучыць жыць больш чыста, больш культурна і лепш.

Калі партыя зноў кіне заклік — «Краіна ў небяспецы» — у нас пад вінтоўку стануць мільёны людзей, каб абараніць шматвэрстыя франты, каб адстаяць сацыялістычную бацькаўшчыну працоўных усяго сьвету. Вялікая клясавая бойкі стаяць перад намі ў надыходзячэ дзесяцігодзьдэ.

У адной шоста частцы сьвету мы будома сацыялізм. Пяць шостых — пад пятою імперыялізму, кожны ўдар молата, кожны ровы аршын краніны, кожная кніжка, кожны завод — гэта адна наша клясавая нянавісьці, гэта дапамога братам Усходу і Захаду, гэта ўтварэньне моцнага тылу для будучых горт пралетарскае рэвалюцыі. Гэта загатоўна баявое зброі для будучых клясавых бітваў. І мы не забудзем, не прагледзім за будніма будаўніцтва вялікіх задач пралетарскае рэвалюцыі, ускладзеных гісторыяй на наша паналенне. Славуцы дзесяцігадовы шлях, пройдзены камсамолам пад кіраўніцтвам партыі, кажа нам за гэта. Аглядаючыся назад, успамінаючы мінулае, мы смела заглядаем у будучыню і даём сабе зарок: ня здаць ні ў штодзённай будаўнічай працы, ні на барынадах сусьветнага Кастрычніка.

На пленуме УсеЦПС

Больш увагі вылучэнцам!

На ранішнім пасяджэнні 26-га частрычнага пленуму УсеЦПС адбылася сярэдня на дакладу т. Гіна-скура аб перспектывах калдаварнай камісія.

Пленум пастанавіў прыняць за ас-сэгу прапановы дакладчыка. Для кан-чэткавай выпрацоўкі рэзалюцыі вы-лучана камісія.

На агульным пасяджэнні пленуму заслугаў доклад т. Мельнічанскага аб вылучэнстве. Докладчык значна на-гадочыў слабасць работы праф-саюзаў у чаліне вылучэння на гаспа-дарчай і кааперацыйнай лініі. Праф-саюзы нічога не зрабілі, каб скончы-шыя ВНУ і ВТУ маладзі спецыялі-сты былі накіраваны на адпаведную

работу і скарыстаны на сваёй спе-цыяльнасці. Суляць наміне прафса-юзамі і маладзі спецыялістамі чыста фірмальна. У далейшым прафсаюзы павінны звярнуць галоўную увагу на вылучэнне рабочых і работніц на адпаведную прафсаюзную, гаспадар-чую і кааперацыйную работу, пры-чым асабліва трэба ўзмацніць вы-лучэнне жанчын-работніц. Побач з гэ-тым, трэба сачыць за тым, каб вы-лучэнцы не адрываліся ад агульнай рабочай масы і не адрываліся ад ра-боты прафсаюзаў. Прафсаюзы павін-ны іраць важнейшую ролю ў пад-рыхтоўцы пралетарскіх спецыялі-стаў для народнага гаспадаркі.

Барацьба ў расколатай ППС Пушчаны ў ход фальшыўкі

ВАРШАВА, 26. Для характарысты-кі метадаў барацьбы паміж абедзьвю-ма фракцыямі ППС, вельмі паказаль-ным з'яўляецца наступны факт. Гэ-тымі днямі ва ўсе рэдакцыі, а так-сама ў некаторыя дзяржаўныя і гра-мадзянскія ўстановы разаслана па пошце дэна сфабрыкаваная адозва за подпісам ЦК польскага кампартыі. У адозьбе значаецца:

«ЦК ППС, нарэшце, аэраумеў гусце-нае выступленне сацыял-фашысцкіх агентаў і адрадкаў рабочае класы, якімі кіруе Явароўскі, і пастанавіў распустыць варшаўскі акруговы ка-мітэт партыі. Правільнае разуменне ЦК ППС інтарэсаў працоўных мы ві-таем у імя агульнае барацьбы за між-народную сааідарнасць пралетарыя-ту. Мы вітаем той факт, што ЦК ППС правільна аэраумеў інтарэсы рабочае

класы, і заклікаем усіх таварышоў працягваць барацьбу в сацыял-апар-тузізмам.

Таварышы, падтрымлівайце пра-вільную пазыцыю ЦК ППС.

Гэта грубая фальшыўка была на-друкавана ў афіцыйнай «Эпока» і ў органе пісудчыкаў «Глос Правды». Орган ППС «Роботнік» з абурэн-нем зняў і, што адозва падобна. У доваз гэтаму газэта зупастануе яе з пастановаю Выканкому Кампарты-і і артыкуламі маскоўскай «Прав-ды» па польскім пытанні. Паводле слоў газэты, у соім будзе ўнесена запытаньне, якое выкрые шмат пі-кантных падрабязнасцяў фабрыка-цый гэтае фальшыўкі. «Эпока» таксама заяўляе, што адозва, якая была ёй надрукавана, па ўсёй мажымасці, падобна.

Падзяка „Красіну“

БЭРЛІН, 26. Як паведамляе агенц-тва Рэйтэр, парадоннае кіраўніцтва ў Гамбургу, разгледзеўшы выклад з аварыйнага паракладу „Монта Сэрван-тэс“, якому „Красін“ аказаў дапа-могу, што выклікала ў свой час агульную ўвагу, з асаблівай падзя-кай адзначыла гэтую дапамогу.

Тав. Дорыё--на волі

ПАРЫЖ, 26. Пасля адбыцця 6-ме-сячнага зьнявольнага ў турме, вызва-лен камуністычны дэпутат Дорыё. Пасля свайго вызвалення. Дорыё ўдзельнічаў на двух масавых сходках у Парыжы. Удзельнікі абодвух схо-даў шчыра віталі Дорыё і патрабавалі ўсеагульнай амністыі для палітыч-ных.

Плян „новае Лігі Нацыі“

НЬЮ-ЁРК, 26. Старшыня дэлега-цыі ангельскіх журналістаў Ральф Вільямсфільд, які знаходзіцца зараз у Амерыцы, выступіў з плянам утвар-нення новай Лігі Нацыяў, у якую павінны ўвайсці толькі Англія, Злучаныя Штаты, Францыя, Італія, Нямеччына і Японія. Свой праект Вільямсфільд матывуе тым, што Лі-га Нацыяў у яе цяперашнім выглядзе амяжана грамадскай і блі-зкім.

„Фосішэ Цэйтунг“ аб савецкім дагаворы з „ГЭК“

БЭРЛІН, 26. „Фосішэ Цэйтунг“ пі-ша: „Савецкі дагавор з генеральнай электрычнай кампаніяй („ГЭК“) прад-стаўляе сабой добры сымптом здар-овай лініі амерыканскага капіталу. Генеральная электрычная кампанія адмовілася ад сваіх даўгавых прэ-тэнзій для таго, каб заключыць зьдзелку, якая абячае багатыя ма-гчымасці.“

Маскоўскі друк мае рацыю, калі ён проціставіць паводзіны генераль-най электрычнай кампаніі выступ-леньню групы нямецкіх банкіраў, якія акраў у гэты момант палічылі патрэбным падкрэсьліць, што яны надаюць меншае значэнне гаран-тыям рапальскага дагавору, чым падтрыманню заходніх банкіраў“.

ЛІХВАРСКІЯ ПРЫБЫТКІ АМЭРЫКАНСКАГА ТРЭСТУ

НЬЮ-ЁРК, 26. Чыоты прыбытак са-мага буйнога аўтамобільнага трэсту ААВШ „Джэнаэрал Маторе Корпо-рацшэн“ за 9 месяцаў багучага году дасяг рекорднае для ўсёе прамысло-ваеці сумы ў 240.534 тыс. далараў, за гэты ж перыяд мінулага году чы-оты прыбытак склаў 193.759 тыс. далараў.

Доўнае моладзі ўсіх краёў

Прывітаньне Камуністычнага Інтэрнацыяналу Моладзі

ТАВАРЫШЫ!

Камуністычны Інтэрнацыянал Мо-ладзі шле сваё гарачае і рэвалюцый-нае прывітаньне ленинскому камуні-стычнаму саюзу моладзі СССР да яго 10-гадовага юбілею. З гонарам пазіраюць моладзі камуністы капі-талістычных краін на самых аддан-ых і вопытных паплекнікаў, якія змагаюцца ў першай рабоча-сялян-скай рэспубліцы. Міжнародны камуні-стычны рух моладзі памятае аб нявылічонай колькасці юных каму-нараў, якія аддалі сваё жыццё ў барацьбе за ўмацаваньне дыктатуры пралетарыяту. Гарачнае мінулае кам-самоу СССР, які нарадзіўся і вы-рас у агні пралетарскай рэвалюцыі, ніколі ня зыйдзе са старонак гісторыі пралетарскай вызаленчай ба-рацьбы. З гэтай крыніцы працоўная моладзь капіталістычных краін ста-па будзе чэрпаць новую бадрасць і новы вопыт для барацьбы супроць сусьветнага імперыялізму.

заўсёды будзе служыць апарай для камуністычнай партыі СССР, будзе і далей бяз хістанняў наперакор ўсім цяжкасьцям сьледваць па ўка-занаму Леніным шляху да сацыялі-зму. Камуністычны Інтэрнацыянал Моладзі ведае, што ў асобе УсеЛКСМ міжнародная рабочая класа і яго мо-ладзь знойдуць адзін з лепшых атра-даў сусьветнае рэвалюцыі.

Прасьледваньні рэвалю- цыянэраў у Японіі

У Японіі заканчваецца сьледва-тва па справе некалькіх сот чалавек, якія абвінавачваюцца ў прыналежнасьці да кампартыі. Рыхтуецца гандыёны працэс. Сярод арыштэваных—рабочыя, сяляне, студэнты, працаўнікі прафруху, мастакі і пісьмень-нікі

НА ЗДЫМКУ, зьлева направа: Тэічэ Хаторы і Кэсута, якія абвіна-вачваюцца ў арганізацыі кам-самоу ў Японіі.

Камуністычны Інтэрнацыянал Мо-ладзі заўважа ўсіх юных камуністых Савецкага Саюзу ў тым, што рэвалю-цыянная рабоча-сялянская моладзь у капіталістычных краінах вядзе і бу-дзе вёсці наўдільную барацьбу су-польна і пад кіраўніцтвам камуні-стычнай партыі для звяржэння ўціску капіталізму і супроць пад-рыхтоўкі імперыялістаў да новай вайны і да нападу на СССР. Вайну, якую імперыялісты і іх с.д. пры-сцешлікі ліхаманкава рыхтуюць су-проць Савецкага Саюзу, працоўныя ўсіх краін абярнуць у вайну грама-дзянсую, якая вызваліць прыгнечанае чалавецтва ад уціску капіталі-зму.

Няхай жыве ўсесаюзны ленинскі камуністычны саюз моладзі!
Няхай жыве рабочая і селянская моладзь СССР!
Няхай жыве Камуністычны Інтэр-нацыянал моладзі!
Няхай жыве сусьветная пралетар-ская рэвалюцыя!

ВЫКАНАУЧЫ КАМІТЭТ КАМУ-НИСТЫЧНАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛУ МОЛАДЗІ.

У барацьбе за культурную рэвалюцыю Чырвоная армія падтрымае камсамол

Адозва Наркамваенмору і РВС СССР

МАСКВА, 27. Адозва Народнага Камісарыяту па Ваенных і Марскіх Справах і Рэвалюцыйнага Ваеннага Савету Саюзу ССР да ўсёго чырво-наармейскага, каманднага і палітыч-нага складу РСЧА.

Краснознамённы ўсесаюзны ленин-скі камуністычны саюз моладзі, адна-часова са сваім 10-годзьдзем і нады-ходзячай 11-й гадавінай Кастрычні-кавай рэвалюцыі, праводзіць у пер-шыя дні 27 кастрычніка па 14-га лі-стапада г. г. ўсесаюзны камсамольскі суботнік дапамогі школе.

У гады грамадзянскай вайны ле-нинскі камсамол у першых радох ра-бочае класы гурдава абараняў Кас-трычнікавыя заваяў супроць узбро-еных банд памешчыкаў і капіталі-стых. З тым-жа энтузіязмам, з той-жа настойлівасцю і упартасцю вы-ступіў ён цяпер на фронце вялікага будаўніцтва сацыялізму супроць ад-сталасці, супроць нявеста, няяс-неннасці, цемры і някультурнасці. Гэты новы фронт барацьбы за куль-турную рэвалюцыю сустракае самы гарачы водрук у радох Чырвонай арміі.

Чырвонаармейцы, камандзіры і па-дпірабнікі ведаюць, што толькі на-вышнённе агульнай культурынасці краіны, толькі расаўсюджваньне сярод моладзі агульных ведаў, толь-

кі добрая пастаноўка савецкае шко-лы забеспячыць Чырвонай арміі такое папаўненьне, якое зможа да-сягнуць найбольшых вынікаў у вы-вучэнні ваеннага мастацтва і ваен-най тэхнікі. І таму заклік камсамолу дапамагчы школе, дапамагчы народ-най асьвеце павінен знайсці і бя-зумоўна знойдзе самы гарачы водрук ва ўсёй армейскай грамадакасьці. Падобна да таго, як на фронтах узброенай барацьбы, уліваючыся ў рады Чырвонай арміі, камсамол паві-на вылічваць яе сілы, надаючы ёй бадрасць і веру ў перамогу, так і на фронце ўпартай барацьбы за куль-турную рэвалюцыю Чырвоная армія цалкам і поўнасьцю павінна пад-трымаць камсамол.

Рэвалюцыйны Ваенны Савет упэў-нен, што сярод чырвонаармейскага і начальніцкага складу ня знойдзецца ніводнага чалавека, хто ня прыняў-

Працэс 35 камуністых

ТОКІЁ, 27. У Сапоро (на выспе Ханаідо) пры зачыненых дзвярах пачаўся працэс 35 падсудных па абвінавачанні ў прыналежнасьці да кампартыі.

бы актыўнага і асабістага ўдзелу ва ўсесаюзным суботніку, які аргані-зоўваецца камсамолам, дзе асабісты ўдзел павінен выліцца, галоўным чынам, у аказанні рэальнай дапа-могі савецкай школе. Работа на суб-отніках, збор лому і адпадаў, удзел у рамонце і абсталяваньні школ, арганізацыя ў спецыяльных часьнях работ за плату в перадачай атрыма-ных сум на дапамогу школе, збор сродкаў і г. д.—вось прыклад фар-мы прадўленьня нашай актыўнасці.

Яшчэ больш трэба імкнуцца да арганізацыі суботнікаў з асабістым удзелам у рамонце і абсталяваньні падшэфных сельскіх школ, па на-ладжваньні ў іх вайсковых куткоў, чым будзе аказана сапраўдна дапа-мога дзецям батракоў і бедняты і адначасова атрымаюць шырокае рас-наўсюджваньне неабходны пачаткі вайсковых ведаў.

Заклікаючы ўвесь склад Чырвонай арміі да ўдзелу ва ўсесаюзным суб-отніку, Рэўваенсавет СССР упэўнен, што чырвонаармейцы, камандзіры і падпірабнікі зоймуць места ў пер-шых радох барацьбітоў за культур-ную савецкую працоўную школу.

Намеснік Наркамваенмору і стар-шыні Рэўваенсавету Саюзу ССР—УНШЛІХТ.

М. ЧАРОТ

КАМСАМОЛІЯ

(Урыўкі з паэмы)

Ночка, ночка... Цёмна, нявесёла...
Вые на выгане воўн—
Гэтай ночкай паўстанца павесілі,—
Разудалы сьпеў вёскі змоўк.

Загараліся хлопцы помстаю:
Калі гэтак—адплата ня грэх!
Хто з касой, хто з сякерай востраю
Вышлі ў пушчу на новы начлег.

Звоніць пушча зноў разудальмі,
Зноў шугае на вогнішчы корч,
Калі трэба, то раз!—ударым мы!
Ты маўчы, чорнавокая ноч!..

Дні мінулі—хлопцам весела!
Вышлі з лесу—іх ня стрымаць!
— Сягоння паўстанцы вешалі
Сягоння на волі іх раць!

І яны, яны камсамольцы.
Ім ня страшна адкрытая сьмерць,
Іх аружжа выстрэла моціца,
Кліч іх гучны—наўкола глядзець.

І у полі пад градам шрапнэлі,
Захіліўшы ў чырвоны сьцяг,
Марш хаўтурны ня раз ім пелі
І хавалі пад зван—«тра-ра-ра!»

Тэды раць іх спраўляла трызна,
Набралася сьмеласці, сіл...
Камсамолію—вольну айчыну
Ня спужаюць мільёны магіл.

Камсамолец—запалены гартам,
Камсамолец—бунтарскі дух,—
Адзін кліч—стане новал вярта,
Адзін кліч толькі—«Зьмену рыхтуі».

І расьце, і расьце і мужае
Камсамольцаў адважна раць.
Што ім вораг? Што і мажа ім,
Як захочуць яны пагуляць!

На заводах, на фабрыках дымных,
Дзе палёў сінявокі прастор,—
Яны злучаны палкім уздымам,
Іх злучае юнацкі задор.

Толькі кліч—і за шэрагам шэраг,
Нібы мора прыболім хваля,
Яны змыюць мяжучы бераг,—
Вольным сьпевам запеніцца даль.

Ня стрымаць, ня спыніць ў падарож-
жы
Хто агнём гэтай сілы сагрэў...
Пабядаць дух паўстанчаскі зможа
Камсамолец, бунтар і паэт!

Па Савецкім Саюзе На дапамогу сельскай гаспадарцы

Меры да забеспячэння мінэральным чына і'нем

Саюзны Саўнарком, заслухаўшы доклад ВСНГ СССР аб мерах па павялічэнні вырабу мінэральных угна епільд, вызначыў вытворчы плян выпрацоўкі мінэральных угнаеўняў на 1928-29 год. Павінна быць выпра-тавана фасфарытнай мукі—260 тыс. тон, суперфасфату—80 тысяч тон і 8 тыс. тон касьцяной мукі. Сярэдні сабекошт суперфасфату на ўсіх заво-дах СССР у 1928-29 годзе павінен быць арыентавачна даведзены да 87 руб. за тону, супроць 42 р. 97 к. за сьправаздачнае першае паўгодзьдзе 1927-28 году.

ВСНГ СССР і Дзяржплану запра-паанавана распрацаваць пацігадовы плян разгортваньня тукавой прамы-словасці. Мінімальна да канца пяці-годкі павінна быць выпрацавана растварымых фасфатаў 2.600 тыс. тон, фасфарытнай мукі—1.200 тыс. тон і каляных соляў 1.100 тыс. тон. Адначасова ВСНГ СССР і Дзяржплану запрапанавана распрацаваць і максымальны варыянт перспектыва-нага пляну.

Агульная сума капіталічных укла-даў па тукавой прамысловасці вы-значана на 1928-29 г. у 65 міль. руб. ВСНГ СССР запрапанавана ў самы кароткі тэрмін арганізаваць на ма-шынабудаўнічых заводах СССР вы-

працоўку патрэбнай апаратуры і ма-шыны для тукавых заводаў.

Саўнарком прызнаў патрэбным і неадкладным, у інтарэсах хутчэйша-га ўзьяняцця ўраджайнасці, пра-весці вапнаваньне і фасфарыта-ваньне чорназемнай падзолістай пры-ласы СССР і фасфарытаваньне пры-лягаючых да яе паўночных частак пераходнай леса-ставаі падасы. Вапнаваньне павінна быць праведзена ўвосень 1929 г. на плошчы ня менш 350.000 гектараў, у першую чаргу на тэрыторыі Маскоўскай, Ка-лускай, Бранскай і Пермскай губ. Па другіх губернях пачорназемнай падасы вапнаваньне павінна быць праведзена з такім разьлікам, каб гэтыя работы падрыхтавалі сялян і агранамічны персанал да вапнавань-ня ў наступным годзе ў нашыраным маштабе. ВСНГ СССР запрапанавана арганізаваць у 1928-29 годзе на да-мэнтна-вапнавых заводах ВСНГ РСФСР размов ня менш, чым 400.000 тон вапняку, які атрымаваецца ў якасьці адпаду ў цэментна-вапнянай вытворчасці. Для стварэньня адзін-ства і плянавасьці ў сыстэме забесп-лячэння сельскай гаспадаркі мінэ-ральнымі угнаеўнямі, прызнана мэ-тавагодным сканцэнтравач увесь збыт мінэральных угнаеўняў ва ўсесаюзным хемічным сындкаце.

На 7-гадзінны рабочы дзень

ХАРКАЎ, 27. СНК Украіны за-дзьвердзіў прадстаўлену ўрадавай камісіяй праект пераводу на 7-га-дзінны рабочы дзень 13 прадпрыем-стваў украінскай рэспубліканскай

прамысловасці, на якіх працуе 9.000 рабочых. Ва ўсіх гэтых прадпрыем-ствах вядуцца неабходны падрых-тоўчыя работы.

Грэцыя хоча адна- віць гандаль з СССР

АТЭНЫ, 26. Атонаскае тэлеграфнае агенцтва наведвае, што аднаведныя ведамствы падрыхтоўваюць аднаў-леньне грэка-савецкіх гандлёвых пе-рагавораў.

Крушэньне цягніку

ВЕНА, 27. Увечы з чацьверга на пяціціу экспрэс Парыж-Канстантыно-паль падцягнуў крушэньне ўпабі-зу ст. Слаіна, у Румыніі. 83 забіта, 50 паранена.

Працу насъценных газэт пад агонь самакрытыкі!

ШТО ПЕРАШКАДЖАЕ РАЗВІЦЦЮ РАБСЕЛЬКОРАЎСКОЙ РАБОТЫ

(ПАВОДЛЕ МАТАР'ЯЛАЎ АБСЬЛЕДВАНЬНЯ 6 АКТУ)

Асноўны недахоп--слабое партыйнае кіраўніцтва.--Замест кіраўніцтва ў некаторых мясцох пануе камандаваньне, цэнзура і ўціск самакрытыкі.--Прафэсыянальныя арганізацыі па радзе прадпрыемстваў парушаюць дырэктывы партыі і назначаюць рэдкалегіі.--У радзе месц адміністрацыя ігнаруе насъценгазэты і не адказвае на рабкораўскія заметкі.--Ёсьць яшчэ шмат выпадкаў прасьледваньня рабселькораў.--Малая ўвага зварачаецца на беларусізацыю.--Масавая работа не вядзецца.

--Нічога ня робіцца для ўцягненьня ў работу насъценгазэт работніц і сялян

Усё-ж насъценгазэты вядуць упартую барацьбу з недахопамі нашага жыцця і ў гэтай галіне маюць вялізарныя дасягненьні.--Зьнішчэньне ўсіх недахватаў у насъценгазэтнай рабоце дасьць магчымасьць шырокай рабочай масе прыняць праз насъценгазэты яшчэ больш актыўны ўдзел у будаўніцтве сацыялізму

Спачатку аб падрыхтоўчай рабоце

Падрыхтоўка да 4-е ўсесаюзнае нарады рабселькораў пачалася сваёй часова--зараз-жа пасля апублікаваньня ў журнале «Рабоче-Крестьянскій Корреспондент» і ў газэце «Правда» азовы камісіі па падрыхтоўцы зьезду. Пры адзеле друку ЦК КП(б)В была створана камісія, якая апублікавала ў мясцовых газэтах азовы да рэдкалегій насъценгазэт аб правядзеньні адначасовага вучоту, склікала нараду рабкораў і апублікавала ва ўсіх газэтах формы адначасовага вучоту рабселькорскай работы. Камісія меркавала, што досыць будзе надрукаваць ва ўсіх газэтах формы вучоту, як зараз-жа ўсе рэдкалегіі насъценгазэт адгукнуцца і прышлюць ужо запоўненыя анкету. Але камісія памылілася. Зусім нечакана яна даведалася, што большасьць рэдкалегій вельмі пасьўна і абьяк адносіцца да адначасовага вучоту. Формы вучоту былі надрукаваны ў газэтах другі раз, капчатковыя тэрміны прысылкі анкет былі адтэрмінаваны яшчэ на некалькі тыдняў, але... вынікі тых-ж рэдкалегій ўпарта маўчалі і анкет не прысылалі.

Прышлося ўжыць экстрэ-ардынаныя меры. Па Менску былі разасланы спецыяльныя рабкору для збору анкет. З дому ў дом хадзілі гэтыя пасланцы і зьбіралі весткі аб рабселькорскім руху. Дзіўныя малюнак! Рабкору, якія так ахвотна пішуць аб усіх дробязях нашага жыцця, ня ў стане аказацца наведаніцай некалькі слоў аб сабе, аб сваёй рабоце, ведаючы, наколькі важным зьяўляецца даць аб сабе вестку ў цэнтральную рабселькорскую камісію. Рабкору-хадзікі ў працягу 4-5 дзён сабралі 89 анкет. Але, вразумела, ім

не ўдалося ўлічыць усё насъценных газэты. Мы амаль усеўнены, што сапраўды ў Менску налічваецца звыш 150 газэт. Так, напрыклад, нашы рабкору-хадзікі зусім ня ўлічылі насъценных газэт ЖАКТ'аў, насъценгазэт многіх працалектываў і іншых дробных прадпрыемстваў і ўстановаў. Што датычыць Менскай акругі--дык тут яшчэ горш. Характэрную рысу дае Варысаў. Па вестках гаррайком у Варысаве налічваецца 18 насъценгазэт. Між тым толькі фабрыка «Чырвоная Вярэвіна» прыслала анкету.

Гомельская і Мазырская акругі вестак аб сабе зусім ня прыслалі. Такім чынам, праведзены вучот трэба лічыць далёка няпоўным. І калі ўдалося сабраць па Беларусі 427 анкет, дык ня будзе памылкова, калі скажам, што насъценгазэт на Беларусі якраз у два разы больш, г. зн. каля 850 (тым больш, што паводле пазьней атрыманых вестак з Гомелю, там ёсьць 225 насъценгазэт).

Што-ж датычыць атрыманых анкет, дык ва многіх з іх няма поўных даных аб рабселькорскай рабоце, цэлы рад пытанняў застаўся без адказу. Тлумачыцца гэта тым, што пераважная большасьць рэдкалегій не вядзе вучоту сваёй работы. Напрыклад, па Менску з 89 рэдкалегій толькі 9 ведаюць, што ў іх робіцца. Астатнія вучоту не вядуць і таму на многія пытаньні прымушаны былі адказаць наўгад.

Дзякуючы гэтай «скромнасьці» рэдкалегій, нашы вывады будуць цярпець невястачальнай паўноты, але ўсё-ж нават няпоўныя вывады даюць шмат матар'ялу для выяўленьня недахопаў і дасягненьняў у рабселькорскім руху.

„Ахілесова пята“--слабасьць парт-кіраўніцтва

Кажуць аб партыйным кіраўніцтве, аб поўнай адсутнасьці яго ў некаторых мясцох, аб слабым у іншых,--трэба перш за ўсё адзначыць тое, што зьяўляецца галоўным у кіраўніцтве партыі рабселькорскім рухам.

Партыйныя ічэйкі амаль зусім не выпукляюць у сваім кіраўніцтве насъценгазэтнай, рабкораўскім гурткам тых асноўных задач, якія ставіць партыя і якія не знаходзяць таму свайго практычнага адбітку ў рабселькорскай працы.

Сярод 427 анкет няма ніводнай, якая-б гаварыла аб выстачальным партыйным кіраўніцтве рабселькорскай работай з боку партыі ічэйкі.

Зразумела, што адсутнасьць кіраўніцтва партыі прыводзіць да вельмі сумных вынікаў. У Менску на чыгуна-ліцейным заводзе «Энэргія» з 350 рабочых-металістаў прымае ўдзел у насъценгазэце ўсяго толькі каля 20 чалавек, і тое не заўсёды. Насъценгазэты выдасца вельмі дрэнна. Малюнак і карыкатур няма, аддзелаў няма, загалюкі не вызначаюцца і зьліваюцца з тэкстам. Адміністрацыя газэтэй ня цікавіцца і на заметкі не адказвае. Нешмалікія свае пасяджэньні рэдкалегія праводзіць... у заводзчай лазьні. Такое становішча магчыма толькі пры адсутнасьці ўвагі з боку партыі ічэйкі.

На фабрыцы «Самаход» у Віцебску

Назначэньства замест выбарнасьці

На многіх прадпрыемствах, фаб-заўмясцох па старой звычцы лічыць, што кіраўніцтва насъценгазэтам належыць толькі ім і больш нікому Гэтыя нізавыя праф'ячэйкі ніколі ў вочы ня бачылі кіруючай рабселькорскай кніжкі і вядуць работу так, як ім падабаецца.

Ня глядзячы на ясную і выразную дырэктыву партыі аб выбарнасьці рэдкалегій, апошняя на многіх прадпрыемствах усё яшчэ назначаецца фабзаўкомамі ці іх культкамісіямі Калі-ж прыгледзецца бліжэй да таго, як прадуць назначаючы рэдкалегіі, дык стане яным, наколькі важна правільнае вырашэньне пытання аб прычыне стварэньня рэдкалегій.

Возьмем Велдзяржгандаль. Налічвае ён 106 чалавек. Рэдкалегія назначана мясцом у 5 чалавек. Але з прычыны таго, што члены рэдкалегіі назначаны, дык з 5 фактычна прадуць 3, пры чым у кожнага з членаў рэдкалегіі па 2-3 нагрукі. Газэты выходзіць рэдка Члены калектыў пасьўныя, ваяжныя пытаньні насъценгазэта ня высювае, выгрываючы заметак не зьявляе, хаця матар'ялу для крытыкі і самакрытыкі хоць адбаўляем. Таму на 1-га жніўня 1927 году было 8 рабкораў, на 1-га жніўня 1928 г.--5 рабкоруаў.

Першая савецкая бальніца налічвае 215 чалавек, рэдкалегія назначана мясцом у складзе 4 чалавек, фактычна прадуць 2. Газэты выходзіць 1 раз у 3 месяцы. За год, такім чынам, вышлі 4 нумары. Насъценгазэты не карыстаецца аўтарытэтам, бо за ўвесь час у ёй ня было ніводнай цікавай заметкі. Выкрываючы заметак таксама ня было.

Падобных прыкладаў можна было-б падаць некалькі дзесяткаў. Але ў гэтым яшчэ ня ўсё бяда. Бывае горш, калі мясцома, назначаючы рэдкалегію, не забываюць саміх сябе і ўключаюць у лік членаў рэдкалегіі сваіх старшынь мясцомаў, членаў мясцомаў, ці ўвесь мясцом цалкам.

Так можна характарызаваць адносіны адміністрацыі раду прадпрыемстваў і ўстановаў да насъценных газэт. Праўда, за апошні год наглядзецца некаторы пералом да лепшага. Некалькі дэпамагла пэставана ЦКК-РСІ Беларусі аб абавязковым рэагаваньні на рабкораўскія заметкі. Але ўсё-ж ёсьць яшчэ значны лік прадпрыемстваў і ўстановаў, дзе голас насъценгазэты зьяўляецца «гласом вопіюшага ў пустыню».

Па Менску з 60 насъценгазэт атрымліваюць адказы на заметкі толькі

У той-жа 1-й савольніцы старшыня рэдкалегіі ў той-жа час зьяўляецца старшыня мясцома. Затое--адзначае рэдкалегія ў сваёй анкетце--уваемаадносіны з мясцом (!!) добрыя.

У 3-й савольніцы ў рэдкалегію, праўда, выбарчым шляхам, патрапілі старшыня мясцома, член мясцома, член культкамісіі, бібліятэкар і тэхнічны сакратар мясцома. Адным словам, увесь мясцом у поўным складзе. Затое газэты выходзіць 1 раз у два месяцы. Маса пасьўна, піша выключна рэдкалегія. Пытаньняў на абгаварэньне ня высювалася, выкрываючы матар'ялаў амаль ня было, масавай работы насъценгазэта не праводзіла за выключэньнем кампаній. Вось такую газэту можна сьмела назваць органам мясцома і гэта будзе зусім правільна.

Насъценгазэты сталовак МЦРК абслугоўвае 100 чалавек. Рэдкалегія абрана агульным сходам супрацоўнікаў, але відавочна, па сьпісе мясцома, а таму ў яе патрапілі ўсё члены мясцома, у тым ліку сакратар вытворчай нарады і рабочая частка РКК. Таму газэты выходзіць рэдка, калектыў выяўляе незвычайную

ПРЫНЦЫПЫ АРГАНІЗАЦЫІ РЭДКАЛЕГІЙ (ПА 127 АНКЕТАХ)

Абраны сходамі рабселькорскага	64
Абраны агульнымі сходамі калектываў	37
Вызначаны фабзаўкомамі	26

пасьўнасьць. Адносіны да заметак з боку адміністрацыі напільнадэпальска.

Менская клініка дзіцячых хвароб. Лік служачых--64 чалавекі. Рэдкалегія назначана мясцомам у

Няхай „пісакі“ пішуць...

дзячы на тое, што рэдкалегія ўжывала ўсе меры да таго, каб дабіцца адказа ад адміністрацыі.

Тыя-ж весткі ідуць з вёскі. Насъценгазэты вёскі Папартнае (Вабруйскай акругі) ні на адну заметку, пасланую на расьсьледваньне, не атрымала адказа. Насъценгазэты ў вёсцы Багаціна (тае-ж акругі) пасылала па 3 напамінальні аб кожнай накіраванай

уваемаадносіны з

складае 4 чалавек. Пры чым старшыня мясцома сама сябе назначыла старшыня рэдкалегіі. Трымае яна насъценгазэты, як кажуд, у «жоных» рукавіцах. Калі, аднойчы, выпадкова выпусьцілі насъценгазэты без ведама старшыні рэдкалегіі, яна (г. зн. старшыня рэдкалегіі) сарвала насъценгазэты са сьцяны. За 10 месяцаў вышлі 5 нумароў. Газэты бледная, бо найбольш цікавыя заметкі аб пратэцыянізьме, антысэмітызьме і іншых «шкёкотлівых» пытаньнях старшыня рэдкалегіі, яна-ж старшыня мясцома, у насъценгазэты не прапускае.

Такое становішча мы маем ня толькі па Менску, але і ў іншых мясцох Беларусі. З Віцебску пішуць, што да гэтага часу яшчэ некаторыя партыячэйкі лічаць, што рабкораўская работа на прадпрыемствах--гэта справа культкамісіі і мясцома. Няма выразаўці ў пытаньні канструаваньня рэдкалегіі. Шмат выпадкаў, калі рэдкалегія ствараецца на партэтных пачатках і складаецца з прадстаўнікоў партыячэйкі, мясцома і адміністрацыі. На мажорытнай фабрыцы старшыня рэдкалегіі зьяўляецца старшыня фабкоруа.

У Вабруйскай акрузе назначэньнем рэдкалегіі захапляюцца менш. У сагаўсе Пацэвічы рэдкалегія назначана рабкоруа, ня глядзячы на тое, што там ёсьць рабкоруаўскі гурток. Ёсьць выпадкі прымацаваньня да рэдкалегіі спецыяльных цэнзараў (м. Шчэдрны, Парыцкі рай). У Вацэвічах (Клічаўскі рай) у склад рэдкалегіі ўваходзіць прадстаўнікі рабкоруа, якія не дазваляюць зьявляцца не па душы ім заметкі.

Ды і матар'яльнае становішча многіх насъценгазэт гаворыць аб тым, што ў фабзаўкоме ня вельмі-ж многа ўвагі зварачаюць на рабкоруаўскі рух. Аб гэтым можна меркаваць па выніках абсьледваньня па Менску. З 73 насъценгазэт, што адказалі на гэтае пытаньне, 22 насъценгазэты скардзяцца на дрэннае матар'яльнае становішча насъценгазэты.

копі заметак у пракуратуру і некалькі раз ставіла пытаньне на бюро партыячэйкі. У 1-й дзярждрукарні рэдкалегія вылучыла спецыяльнага чалавэка для напамінальнай адміністрацыі. Рэдкалегія фабрыкі Меншвай для тэй-жа мэты вылучыла нават 2-х чалавек. Спецыяльныя «напамінацелі» вылучаны таксама на шчотачнай фабрыцы, па службе руху МВБ чг., у гарадзкой пажарнай камандзе і інш.

На заводзчай фабрыцы ў Менску

Самакрытыка ў насъценгазэтах

Лёзунг самакрытыкі значна ажывіў работу многіх рэдкалегій і насъценгазэт. Рэдкалегіі зрабіліся больш сьмелымі ў крытыкай недахопаў, больш рэдка «глядзяць на асобы», якім аўтарытэтам карыстаюцца насъценгазэты, якія абыходзіць крытыку недахопаў. Нешта зусім зьяўляюцца мы маем у Менскім вайсковым шпіталі. Аказваецца, што насъценгазэты крытыкуе ўсіх, за выключэньнем... адміністрацыі і камітэту, бо, па словах членаў рэдкалегіі гэта не дазваляе (!?). Цікава было-б ведаць, хто выдаў такое распараджэньне.

Дрэнна з беларусізацыяй

Лічыў пацкладу рабселькорскага, вядома даных 292 газэт, даюць наступны малюнак: беларусаў--1.681, аўрэяў--455, палікаў--33, іншых--72. Здавалася-б, што большасьць насъценгазэт павінна выходзіць на беларускай мове. Сапраўды-ж большасьць насъценгазэт выходзіць на расійскай мове. Характэрнае зьявішча мы маем па Віцебскай акрузе. Амаль усе газэты выходзяць на расійскай мове, за выключэньнем некалькіх школ і тэхнікумаў, дзе насъценгазэты выходзяць напалову на

беларускай мове. У Лібэвянскім раёне, у нацыянальных латыскіх сельсаветах выходзіць 2 насъценгазэты на латыскай мове. Газэты фабрыкі «Прафінтэр» друкуецца, галоўным чынам, на лўрэйскай мове. На лўрэйскай мове выходзіць і насъценгазэты саматужнікаў. Атрымліваецца так, што на ўсіх нацыянальных мовах ёсьць насъценгазэты, за выключэньнем... беларускай. Гэта тлумачыцца тым, што навука на пытаньне беларусізацыі па Віцебскай акрузе зварачаецца мала ўвагі.

Як прадуць гурткі

Усяго рабселькорскіх гурткоў па Беларусі па даных няпоўных даных 101. Кожны гурток у сярэднім аб'яднае 13 чалавек, ад 5 да 30. Большасьць гурткоў прадуць бясілянава, несистэматычна. Па Менску некаторыя гурткі зьбіраюцца адзін раз у два тыдні, большасьць--раз у месяц. У Вабруйску большасьць гурткоў зьбіраецца раз у два тыдні. Гурткі звычайна займаюцца тым, што разглядаюць рабкоруаўскі матар'ял, артыкулы ў журнале «Рабоче-Крестьянскій Корреспондент», разглядаюць насъценгазэты, заслухоўваюць даклады па асобных пытаньнях бягучай кампаніі, абгаворваюць парадак аглядаў і конкурсаў і г. д.

Некаторыя гурткі арганізоўваюць напіраныя пасяджэньні, запрашаюць чытачоў і проста тых, хто цікавіцца. У Віцебску некаторыя гурткі (Метрам, сыпратвадочны завод) практыкуюць супольныя нарады з рабочымі і тэхнічным персаналам.

Але большасьць насъценгазэт гурткоў ня мае. Рэдкалегіі абмяжоўваюцца пашыранымі пасяджэньнямі, па якіх запрашаюцца рабкоруа. Многія рэдкалегіі называюць такія пасяджэньні «гурткам». І сапраўды цяжка адначайць пашыранае пасяджэньне рэдкалегіі ад гуртка, бо праграма заняткаў амаль аднолькавая.

Масавая работа--залог развіцця рабселькорскага руху

Паступова ў рэдкалегіях прычпляюцца новыя формы масавай работы. Газэты «Чырв. самафор» службы руху МВБ чг. арганізоўвае вытворчыя аглянды, конкурсы. На фабрыцы абутку ў Менску рэдкалегія арганізавала конкурс на лепшага маладога рабочага. Нядаўна адбыўся суд над насъценгазэтай. На «Чырвонай Вярэвіне» адбыўся аглед цакавых ічэек КП(б)В, зроблены аглед работ камісіі па ахове працы, зроблена

Зразумела, гэта надзвычайна мала. Аб росьце ліку рабселькорскага параўнальна з мінулым годам па даных анкет меркаваць нельга, бо на пытаньне аб колькасьці рабселькорскага ў 1927 годзе, адказала толькі 61 рэдкалегія. Апошнія ў мінулым годзе аб'ядналі 831 чалавэка, што складае ў сярэднім 13 чалавек. Але зрабіць з гэтага вывад, што лік рабселькорскага параўнальна з мінулым годам памяншыўся, таксама нельга.

цесті. Зате снгарі на адсутнасці належнага партыіраўніцтва носяць масавы характар. Некаторыя рэдакцыі проста так і заяўляюць—німа партыйнага кіраўніцтва, а таму работа насьценгазеты зусім развалена. Гэта сведчыць аб тым, што самі рабселькоры добра ўяўляюць патрэбнасць партыіраўніцтва. Больш таго, ёсць парт'ячэйкі, якія ня толькі не дапамагаюць рабкорам, але, наадварот, тармоззяць іх работу.

Трывожныя весткі ідуць з Віцебску. Там слабое кіраўніцтва партыйных ячэек адначасна амаль на ўсіх прадпрыемствах. Парт'ячэйкі не дапамагаюць рэдакцыям у барацьбе за дзейнасць рабкорскіх зместак. Пасообныя члены партыі, не разумеючы ўсёй важнасці рабкорскай работы, адносяцца да яе з пагардай. Адаві з актыўных партыйцаў на фабрыцы акумуляў быў злоўжыны на тым, што называў рабкораў «спатэнтаванымі», «захватчыкамі» і іншымі надобнымі назвамі. На панчошнай фабрыцы сакратар ячэйкі называў рабкораў «пракакатарамі» і «шпіёнамі». Гэты сакратар зьняты цяпер з работы—шкодна, што над ім не наладзілі паказальнага суду.

Рэдакцыя насьценгазеты віцебскіх саматужнікаў адзначае: «газета не атрымала падтрыманьня з боку партыйнай ячэйкі, апошняя не рэагавала на зьмешчаныя ў газэце матэрыялы, не дапамагала газэце праводзіць сваю работу». Рэдакцыя насьценгазеты бравару паведамляе, што ячэйка тармазіла выпуск насьценгазеты, прысьвечанага тыдню абароны, ня глядзячы на наяўнасць выстарчальнага матэрыялу.

Ня менш шкоды прыносіць вельмі старанны кантроль над насьценгазэтам. Бюро 2-га райкому партыі ў Віцебску настанавіла, каб усе зметкі аб камуністх узгадніліся раней з райкомом. На ст. Віцебск МВБ чыг. сакратар калектыву не прапусціў зметку аб п'ястве аднаго камуністага і збойстве ім сваёй жонкі, а пайшоў узгадніць гэтую зметку ў райком.

Ёсць парт'ячэйкі, якія ня ведаючы, відавочна, як кіраваць рабкорамі, лічаць за лепшае зусім ня ўмешвацца ў рабкорскую работу. Яны стаяць у баку ад насьценгазеты і нават ня чытаюць яе, баючыся, каб хто-небудзь не западозрыў іх у жаданні дапамагчы насьценгазэце. На такіх прадпрыемствах насьценгазэце цягне мізэрнае існаваньне. Прыкладам можа служыць насьценгазэце на менскім «Эльводзе», дзе ня глядзячы на наяўнасць 230 рабочых, насьценгазэце ў апошні час зусім спыніла сваё існаваньне. Анкету запойніў рабкор, які «выпадкова захаваў» і які зварачае ўвагу рэдакцыі на сваё адзіноцтва.

Але, калі так абстаіць справа ў гарадох, дык можна сабе лёгка прадставіць, што робіцца ў вёсках.

Васковыя райкомы ў Віцебскай акрузе амаль усе канстатуюць, што нізавыя ячэйкі не разумеюць ўсёй важнасці рабселькорскай работы і ня выконваюць партыйных дырэктыву па развіцці рабселькорскага руху. Некаторыя ячэйкі абмежаваліся вылучэннем свайго прадстаўніка ў рэдакцыю, але работу яго ніколі не правяраюць. У некаторых вёсках (Лізна, Завольша) парт'ячэйкі нават ня ведаюць аб тым, што ў іх над бокам—у тэй ці іншай суседняй вёсцы—выдаюцца насьценгазеты. Калі-ж рэдакцыя звяртаецца за дапамогай парт'ячэйкі, апошняя пайдае гэтую просьбу без адказу. Так зрабіла парт'ячэйка ў мястэчку Шчэдрна (Парыцкі раён, Бабруйскай акругі), адмовіўшыся даць гуртку селькору кіраўніка. А на запытаньне селькора—чым выдумачыць адмову—яму адказалі, што селькору ў

16, пасля моцнага націску і напамінаўняў—29, а на 16 прадпрыемствах адміністрацыя ўпарта не адказвае на зметкі, ня глядзячы на ўсе меры, што ўжываюцца.

ФОРМЫ НАСЬЦЕН-ГАЗЭТ
(Па Менску)

Плякатных	59
Ільлічовак	28
Аркузаваных	2

ВЫХОДЗЯЦЬ:

Па меры накіплення матэрыялу	30
Два разы ў месяц	12
Раз ў месяц	25
Раздвой	22

Прычыны рэднага выхаду:

Пасыўнасць калектыву	40
Розныя іншыя прычыны	7

за апошні год вышла толькі два разы. На фабрыцы 250 рабочых, а рабкораў толькі 6. У насьценгазэце 70 проц. матэрыялу носіць агульны кампанейскі характар. Рабочым «Самаходу» застаецца прызнацца, што іх «снбат» гучыць ня вельмі гучна. Той-жа самы малюнак мы маею на фабрыцы абутку ў Менску: «Ільлічюк» ў працягу двух месяцаў у лішнім не змяняла матэрыялу. Праўда, прычына «важкая»... захварэў тэхнічны працаўнік.

Гэтым-жа тлумачыцца нязначны лік рабкоруў на буйных прадпрыемствах. На гуде «Пралетары» ў Менску з 350 рабочых у насьценгазэце пішуць толькі 10 чалавек. На палёных Гандальстроў з 372 рабочых піша толькі 7 чалавек. На заводзе «Усход» з 160 рабочых—9 чалавек, на службе руху МВБ чыг. з 345 чалавек—піша ў насьценгазэце толькі 26.

Зразумела, ёсць прадпрыемствы, дзе рабкорскі рух досыць шырока развіты, як напрыклад на гарбарні «Бальшавік», дзе выдаецца друкаваная газэце, з 600 рабочых у газэце ўдзельнічае 148 чалавек, з іх 48 піша рэгулярна. На 4-м вучастку службы цягі МВБ чыг., пры наяўнасці 915 рабочых, налічваецца 50 рабкоруў. Шчотачная фабрыка, пры наяўнасці 670 рабочых, мае 49 рабкоруў. 1-ая дзярждрукарня на 440 рабочых мае 48 рабкоруў, Меншвай на 815 рабочых—мае 70 рабкоруў. І характэрна, што якраз на гэтых прадпрыемствах кіраўніцтва парт'ячэйек адчуваецца даволі моцнае.

На адсутнасць партыйнага кіраўніцтва скардзяцца і селькоры. У мястэчку Яснона гэта скарысталі сын дзяка і дачка папа. Праўда, сын дзяка выўляе вялікую актыўнасць па зборы падпісці на «Беларускую Вёску», але як-бы потым селькоруўскаму гуртку ня прышлося-б дорага расплачвацца за гэтую актыўнасць.

Падамо яшчэ прыклад. У дзвёх вёсках, што размешчаны побач—Чурылава і Бардзілава—ёсць селькоруўскія гурткі. Чурылаўскі гурток налічвае 7 чалавек. Ён ня мае добрага кіраўніка. З боку райкому партыі і камсамолу—нікага кіраўніцтва. А бардзілаўскі гурток, атрымліваючы кіруючыя ўказаньні ад парт'ячэйкі, выдэе вялікую грамадскую работу, за год выпусціў 18 нумароў насьценгазэт, пры чым кожны нумар—у двух экзэмплярах—мае цэлы рад дасягненняў і г. д.

Там, дзе няма партыйнага кіраўніцтва, наглядаецца адыход селькоруў ад рабселькоруўскай работы. Адсутнасць увагі з боку мясцовых арганізацый прымушае селькоруў зварачацца выключна ў цэнтральныя газэты—менскія і маскоўскія—«хаця яны і далей, затое вагі ў іх больш»,—кажуць селькоры, спакойна наглядваючы, як гіне ўласная вясковая насьценгазэце.

МЯСЦОВЫМІ АРГАНІЗАЦЫЯМІ
(ПА МЕНСКУ)

Здавальняючыя	37
Добрыя	22
Нездавальняючыя	7
З ячэйкаў і мясцомам здавальняючыя, з адміністрацый дрэнныя	11

най на расьсьледваньне зметцы, але адказу не атрымала. Такія-ж факты мелі месца ў вёсках Ясна, Усоха і інш. тас-ж акругі.

Што-ж ўжываюць рэдакцыі насьценгазэт для атрымання адказу на зметкі? Рэдакцыя насьценгазэты «Чырвонай Вярэзіны» перасылала

Там, дзе рабселькоры выдучэ вялікую выкрываючую работу, актыўна ўдзельнічаюць у выкараненьні ўсяго гнілага, шкоднага і злычыннага, там прасьсьледваньні рабселькоруў напамінаюць баявы дзеянні ў часе вайны. І тут прасьсьледвацелі ўжываюць усе меры барацьбы, пачынаючы агнястрэльнай зброяй і канчаючы ціхай сахай.

Асабліва ў апошні час, у зьвязку з узмацненьнем выкрываючай работы рабселькоруў, заўважваецца рост ліку прасьсьледваньняў. У гарадох гэтыя прасьсьледваньні носяць надзвычайна захаваны характар і перадсьледчымі органамі, у прыватнасці, перад рэдакцыямі газэт, звычайна пастае цяжкая задача выкрыць пад нагромаджэньнем вялікай колькасці дутых абвінавачаньняў супроць рабкора сапраўдную прычыну яго прасьсьледваньня. Затое ў вёсках гэтыя прасьсьледваньні носяць даволі адкрыты характар і зводзяцца галоўным чынам да збойстваў і падлаў.

Мяркуючы на анкетах, у Менску за апошні год было 11 выпадкаў прасьсьледваньняў рабкоруў. Большасьць спраў вырашана на кармысьце рабкоруў. Адна справа знаходзіцца ў стады вырашэньня. Ёсць усе падставы думаць, што і гэта справа (звальненне рабкора Міхальцова) будзе вырашана на кармысьце рабкора.

З Віцебску пішуць, што за апошні час факты адкрытага прасьсьледваньня рабселькоруў не заўважваліся. У Сурацкім раёне пасообныя прадстаўнікі мясцовай улады прасьсьледвалі селькора Лясыніова. З боку рэдакцыі і пракуратуры былі ўжыты меры да абароны селькора. На месца прасьсьледваньня выехалі пракурор і рэдактар віцебскай газэты «Заря Запада». У выніку прасьсьлед-

У МЕНСКУ

34 насьценгазеты на прадпрыемствах
55 " " " "
7807 рабочых
8614 олужачых

АБ СЛУГОЎВАЮЦЬ

навацілі ў паклёне ўсп рэдакцыю ў цэлым. Умяшаньне РСІ крыху разрадыла атмасфэру, але ўсе-ж рэдакцыя паранейшаму адчувае захаваны націск неаддаленых.

На службе руху МВБ чыг. (Менск) мелі месца 4 выпадкі прасьсьледваньня рабкоруў. Прасьсьледваньні выяўляліся ў дробных прычэпках, вымовах і г. д. Рабкору, вылучанаму на пост загадчыка канторы, адміністрацыя дала адвод. Пытаньні гэтыя разглядаліся на пасяджэньні парт'ячэйкі і прафактыву.

Вольнай часткай на рабселькоруў стараюцца ўздзейнічаць насмеш-

камі і вьдэкамі. Так, на Бабруйскай лясаводзе імя Фрунзэ асобы, якіх закралала насьценгазэце, нападаюць на рабкоруў з лаянкай і насмешкамі. На віцебскім фанэрным заводзе некаторы час рабкоруў называлі бузацэбрамі.

Ёсць значны лік выпадкаў агідных адносінаў да насьценгазэт. З насьценгазэты «Чырвоны семафор» на службе руху МВБ чыг. якісьці хуліган нядаўна вырваў рад карыкатур. У Белкапсавоў насьценгазэце «Работнік капэрацый» выходзіць з вялікімі перапынкамі толькі таму, што пасообныя супрацоўнікі зрываюць зметкі, карыкатуры, пішуць нецэнзурныя надпісы і г. д. Нават у Менскім Белпедтэхнікуме быў выпадак, калі студэнт выразаў зметку, якая яму не спадабалася, а замест яе ўклеіў другую з шлёккамі аб аўтары першаў зметкі. Па дамаганьні рэдакцыі гэты студэнт быў выключаны з камсамолу і прафсаюзу.

А вось што пішуць з вёскі. У вёсках Папаратнае і Сенажаткі, Бабруйскай акругі, хуліганы нагрожваюць рэдакцыям і селькорам расправіцца з імі за выяўленьне ўтоеных аб'ектаў абкладаньня. У Яснона (Менскай акругі) хіліган Леў Клыўка пасыла 4-х месячнай адседкі ў турме, асуджаны ў зьвязку з зметкай у газэце, перадаў бацьку селькора, што «сын твой зямлю ў мяне капач будзе».

Селькору Салаўёву нагрожалі правай за тое, што ён напісаў у газэце зметку аб бойцы ў часе спектаклю.

Гэтыя экстра-ардыннарныя меры гавораць толькі аб тым, якую сыдэну абыхласці павінны праціць рабселькоры, каб дабіцца вынікаў на сваіх зметках.

Гэтыя экстра-ардыннарныя меры гавораць толькі аб тым, якую сыдэну абыхласці павінны праціць рабселькоры, каб дабіцца вынікаў на сваіх зметках.

Гэтыя экстра-ардыннарныя меры гавораць толькі аб тым, якую сыдэну абыхласці павінны праціць рабселькоры, каб дабіцца вынікаў на сваіх зметках.

Гэтыя экстра-ардыннарныя меры гавораць толькі аб тым, якую сыдэну абыхласці павінны праціць рабселькоры, каб дабіцца вынікаў на сваіх зметках.

Гэтыя экстра-ардыннарныя меры гавораць толькі аб тым, якую сыдэну абыхласці павінны праціць рабселькоры, каб дабіцца вынікаў на сваіх зметках.

Гэтыя экстра-ардыннарныя меры гавораць толькі аб тым, якую сыдэну абыхласці павінны праціць рабселькоры, каб дабіцца вынікаў на сваіх зметках.

СКЛАД РЭДАКАЛЕГІЙ
(ПА 97 АНКЕТАХ)

Усяго членаў рэдакалегій	539
З іх—намуністых	194
Камсамольцаў	113
Беспартыйных	232

З ІХ:

Рабочых	311
Служачых	200
Сялян	28

ПА 134 РЭДАКАЛЕГІЯХ:

Членаў рэдакалегій лічыцца	630
Фантычна працуе	418
Жанчыны сярод іх	110

У вёсцы Секежава, Бабруйскай акругі, праведзен конкурс на лепшую зметку. У вёсцы Чорная Вірня арганізаваны конкурс на перага адатчыка сельгаспадатку. У вёсцы Сулава праведзены конкурс на лепшага зборшчыка падпісці на газэце і г. д.

Усё-ж масавая работа рэдакалегій дабіла невыстарчальна развіта. З 89 насьценгазэт па Менску 19 у галіне масавай работы нічога не рабілі, 20—сёбе-тое праводзяць, а 50 на гэце пытаньне нават не адказалі, відавочна, ім няма чага сказаць.

Адсутнасць масавай работы значна тармозіць развіццё рабселькоруўскага руху. 420 насьценгазэт па даных на ліпеня-жнівень 1928 г. аб'яднаюць 4.167 рабселькоруў, г. зні па 10 чалавек у сярэднім.

Аб чым можна напісаць цэлыя тамы

Аб дасягненьнях насьценгазэт можна было-б напісаць некалькі вялікіх тамоў. На жаль, гэта работа была-б перашкодзана тым, што вельмі мала рэдакцыяў выдэе вучот дасягненьняў па зметках. Аб вялікіх дасягненьнях можна меркаваць толькі на падставе пасообных фактаў.

Возьмем, напрыклад, насьценгазэце цагелень Гандальстроў ў Менску. Сама насьценгазэце вельмі няпрывабна, пішацца ад рукі, неразборчымі почаркамі, зметкі не выпраўляюцца, маючы часам аршын у даўжыню, насьценгазэце ня мае загаловку. Тым ня менш, насьценгазэце дабілася пераходу на вугальнае аддзельнае печаву, што дае 10.000 рублёў эканоміі ў год.

На службе руху МВБ чыг. насьценгазэце «Чырвоны семафор» дапамага ўдакладніць манэўравую работу. На фабрыцы «Чырвоная Вярэзіна» па прапанавах рабкоруў зьятыя з працы тры працульчыкі, звольнены прыняты бяз біржы працы 2 рабочыя, арганізавана ячэйка па барацьбе з алькагалізмам, арганізавана часовая кантрольная комісія і г. д.

Віцебская насьценгазэце «Транспартэр» узяла рад важных пытаньняў аб якасці прадукцыі, аб ахове заводу, аб лішнім штаце і інш. Газэце арганізавала пераклічку з гутай. Па ініцыятыве насьценгазэты арганізавана ячэйка па барацьбе за цывярозасьць.

Газэце арграндлю—«Гандлёвы працаўнік»—выкрыла рад злычынстваў у Белпайгандлі, Хлебспрадукце, Руд металгандлі, дзякуючы чаму група работнікаў гэтых устаноў прыцягнула да судовая адназначы і знаходзіцца пад вартай. Дзякуючы выкрыццям у насьценгазэце зьятыя з работы служачы-антысэміт.

Значны дасягненьні ёсць і ў вёсках. Рад насьценгазэт у Бабруйскай акрузе (вёскі Бугаціна, Кру-

жаноўка, Дабравольчына, Князь-Возера, Новыя Дарогі і інш.) прапаганду сельска-гаспадарчых ведаў выдэе ня толькі шляхам зьмяшчэньня зметак, але і практычна, шляхам закладкі калектывных і індывідуальных паназальных вучасткаў, на справе даводзячы селяніну карысьць ад тых ці іншых культур.

У гэтых вёсках у бегучым годзе былі закладзены паказальныя вучасткі з пасевамі караньплодаў і траў. На насьценгазэце ў В. Крушыскім сельсавеце, Рагачоўскага раёну выявіла 100 дзясцін утоенай ад вучоту зямлі, арганізавала ячэйкі Асавіахіму і інш. Газэце в. Кабанаўка дабілася таго, што камітэт узаемадапамогі пабудаваў сьвіран для хаваньня хлеба. Дабілася арганізацыі моладэцкага таварыства, абсталяваньня чырвонага кутка, аказала матэрыяльную дапамогу пагарольцу. На насьценгазэце ў вёсцы Тарасавічы зьявінула ўвагу камітэту сялянскай узаемадапамогі на надбайнае захаваньне інвэнтару. Інвэнтар быў убраны і прывеззены ў парадка. Па ініцыятыве насьценгазэты ў в. Бугаціна адрэмантаваны мост, 9 чалавек за розныя ўчыны прыцягнуты да суду. У вёсцы Пацэвічы насьценгазэце было ўзята пытаньне аб пераходзе ў саўгасе на зьдзельную аплату працы. Прапанава была прынята і дзякуючы гэтаму ўдалося павысьці вытворчую дысцыпліну. У Рагачоўскім ляснішце па зметцы ў насьценгазэце зьятыя з работы служачы і г. д.

Так працуюць насьценгазэты ў Беларусі. Будзем спадзявацца, што 4-я ўсесаюзная нарада рабселькоруў дасць новы магутны штуршок развіццю рабселькоруўскага руху і ўцягненьню шырокіх працоўных мас у справу гаспадарчага і культурнага будаўніцтва краіны.

ПРАЎДЗІН

Рэдакцыя на „парытэтных пачатках“

Усебеларускі зьезд швейнікаў

Справаздача ЦП

На вясняннім зьезду 24 настрывніка т. Сулкіна робіць справаздачу аб дзейнасці ЦП саюзу. На першае студзеня 1927 г. па Беларусі налічвалася 3.584 членаў саюзу, а дзяржаўна-4.500. Калі некалькі год таму назад асноўная маса швейнікаў была раскідана па маленькіх майстэрнях і працалектывах, ды зараз яна сканцэнтравана на буйных дзяржаўных фабрыках.

Масавая работа саюзу культгае. Сходзіць кампанейскі характар. Яшчэ горш абстаіць справа з масавай работай сярод рабочых прыватных прадпрыемстваў.

У галіне эканомработы ЦП займалася абгаварэннем 5-годні швейнай прамісловасці, пытаньнямі павышэння якасці прадукцыі, забеспячэння працалектываў сырцом і г. д.

Дрэна абстаіць справа на швейных фабрыках з аховай працы. Гаспадарнікі ня выконваюць самых элементарных патрабаванняў па ахове працы. У гэтым годзе многія рабочыя былі накіраваны саюзам на яго кошт на курорты і дамы адпачынку.

Зарплата швейнікаў увесь час павышаецца. Так, у першым квартале 1926-27 г. рабочы Вітшэву атрымліваў у сярэднім 3 р. 51 к. у дзень, а ў другім квартале 1927-28 года— 4 р. 50 к. Тое-ж самае і ў Меншэві. Доклад выклікаў жвавыя спрэчкі, у якіх прымаў удзел звыш 30 дэлегатаў. Многія таварышы ўказвалі на тое, што праўленне саюзу слаба кіравала акруговымі аддзяленнямі і нават менскімі прафарганізацыямі. Няма жывой сувязі. Краўніцтва, галоўным чынам, папяровае. Гаварылі і аб тым, што неабходна палішыць масавую работу. Догтуль у абвестку дня ўключаюцца пытанні, якія ня цікавяць рабочых.

Некаторыя дэлегаты скардзіліся на тое, што ЦП саюзу слаба кіравала наборам рабочых у Меншэві і Вітшэві, дзякуючы чаму быў дапушчаны шэры рад няправільнасцяў.

Адносна тарыфнай работы ўказвалі, што гаспадарнікі пад відом рацыяналізацыі часта змяняюць расцэнкі, а РКК эканіянне гэтыя паніжаныя расцэнкі, не паведамляючы аб гэтым рабочым.

Наперакор усім правілам лёгікі

Праўленне Беларускай с.-г. акадэміі апынулася перад цяжкай дилемай: трэба скараціць аднаго навуковага працаўніка — асыстэнта ў зьяўленні аднаго зьвольненага ў мінулым годзе асыстэнта Пічкоўскага.

Кандыдатаў на скарачэнне—два: асыстэнт Страж і Вэйс.

Першым зьяўляецца штатным навуковым працаўніком з 1925 г., вылучан на пасаду асыстэнта паводле паставоны праўлення, з штатна працаўнік катоды прыватнага земляробства. Страж—інвалід грамадзянскае вайны, ня мае інш. крыніц прыбытку, акрамя пенсіі, мае 4 дзурчаваных дасьледчыц працы, уладае 4 мовамі.

Вэйс лічылася ў штаце два тыдні; не заробіў—дадатковы да заробку мужа у 450 руб. і маткі ў 60 руб. Навуковых прац у яе няма, замужныя мовы ўладае слаба.

Характарыстыка абодвух кандыдатаў зусім дастатковая для вынісення паставоны. Каго скараціць? Кожны цывілы савенкі гра-

мадзянін аджа на гэта пытаньне, доўга не задумваючыся: аразумела, Вэйс.

Але праўленне акадэміі на гэты раз адступіла ад усіх правілаў лёгікі, ад усіх савенкі законаў.

Скарочаны Страж. Чаму? Сьвежаму чалавеку цяжка зразумець, дзе прычыны дзіўных паводзіў праўлення. Чалавек-жа, знаёмы з жыццём акадэміі, адразу зьверне ўвагу на прозьвішча «Вэйс». Зваёмае прозьвішча! Дзе я яго чуў? Падаронна! Ці не зьяўляецца яна сваячэйцай паважанага прафэсара Вэйса?

Ларчык акрываецца проста. Асыстэнт Вэйс зьяўляецца жонкай прафэсара—загадка навуцальнай часткай акадэміі праф. Вэйса. Вось дзе закланы сабава! Вось чаму наперакор усім правілам лёгікі пацярпеў асыстэнт Страж.

Трэба сподзяцца, што РСІ правучыць тых праўленцаў, якія вельмі жадалі паслухаць «знаёмаму і патрэбнаму чалавеку», і адноўць Стража. Яў. Б.

Збор металёвага лому ў Беларусі

Кампанія па зборы металёвага лому ў Беларусі пачынецца з 1-га лістапада. Рудметалгазандль заключыў дагавор з Беларускаю і некаторымі раённымі арганізацыямі аб правядзеньні збору лому па кааперацыйнай лініі. На тэлефонных выкліках Рудметалгазандль будзе выслаць фурмаккі для перавозкі і дастаўкі лому на склад Рудметалгазандлю. Лом адлачваецца. Цэнтральны савет Асаовіхіму БССР выйраўся да ўсіх членаў

Асаовіхіму з адзвой прыняць актыўны ўдзел у кампаніі па зборы металёвага лому. 152 тысячам членаў Асаовіхіму дана заданьне сабраць 60.000 кілёграм лому. Выручаныя сродкі ад збору лому пойдуча ўключна на ўвадзеньне лэчэйковай работы.

Дырэктыву аб зборы лому па дварох далі таксама Белжылсаю і вагас. У Рудметалгазандль пачалі паступаць запытанні з раёнаў аб пачатку адачы і рэалізацыі лому.

5.000 кілёметраў на матацыклах

У Менску атрымана паведамленьне аб зборы матацыклаў на маршруце

Маршрут прабегу Масква-Ленінград

МЕНСК

Падрыхтоўка да сьвяткаваньня 11-годзьдзя Кастрычнікавае рэвалюцыі Дапамога беднаце

Менскі гарадзкі камітэт узаемадапаможнай распрацаваў плян дапаможнага раёна да сьвяткаваньня урачыстасьцяў. Будучы выдавацца беднейшаму насельніцтву дарма дровы, чарапкі і школьныя прылады дзецям школьнага ўзросту. Маркуцка таксама раздача вопраткі беднейшаму насельніцтву з запісаў гарадзкага камітэту ўзаемадапаможнай.

Дзіцячыя дамы ў Кастрычнікавай сьвяты

У час правядзеньня 11-е гадавіны Кастрычніка ва ўсіх дзіцячых дамах наладжваюцца спектаклі, на якія запрошаны сям'яне. На працягу дзесяці дзён будзе выдавацца паленінае варчаваньне, на што адлучана 600 руб. Ва ўсіх дзіцячых дамах Менскае акругі будзе раздана 1200 гарнітураў і сукенка вышыванцамі дзіцячым дамоў. Да сьвяткаваньня прыстасаваны выпуск дзяцей перароскаў, якія будуць накіраваны на працу ў кааперацыйныя і застарадчыны ўстановы. У раённых сельскіх дзіцячых дамах высылваюцца падарункі для раздачы дзецям.

Адкрыцьцё дзіцячага саду

Белдзяржкіно адпусціла 2.700 руб. на арганізацыю дзіцячага саду для працаўнікоў Белдзяржкіно, членаў саюзу працаўнікоў мастацтва. Урачыстае адчыненне дзіцячага саду прыстасавана да 11-е гадавіны Кастрычнікавае рэвалюцыі.

Адчыненне новых клюбаў

Саюз дзрвапрацоўнікаў распрацаваў плян сьвяткаваньня Кастрычнікавае урачыстасьцяў. У час сьвяткаваньня ва ўсіх прадпрыемствах наладжваюцца вынікі гаспадарчых дасягненьняў. Арганізацыя вечары ўспамінай. У Гомелі да дня сьвяткаваньня прыстасавана адкрыцьцё новага клубу, паводле якога калятавага 120.000 руб., і пераабсталяваньня пад клуб сьпінаў у Бабруйску.

Сьвяткаваньне Кастрычніка ў школах

Акруговая інспэкцыя нарасьветы разаслала дырэктывы ліст аб правядзеньні сьвяткаваньня ў вясковых школах і палітасьветных установах. Ва ўсіх палітасьветных установах, хатах-чытальнях і інш. будуць адкрыты выставы: «нашы дасягненьні ў сацыялістычным будаўніцтве за год». Ва ўсіх школах, дзе няма чырвоных куткоў—апошнія будуць адкрыты. Ва ўсіх бібліятэках будзе падобрана літаратура прысьвечаная Кастрычніку. У школах арганізуюцца ранішнікі для вучняў і бацькоў, на якіх будуць пастаўлены даклады, прысьвечаныя гадавіне Кастрычніка.

Водпуск старшыні СНК тав. Галадзеду, М. М.

Помнік рэвалюцыянару Пуліхава ў Менску

Жорсткае расправа губернатара Курлова над рабочай дэманстрацыяй у Менску ў 1905 годзе выклікала вядзіка абурэньне з боку ўсяго расійскага пралетарыату. Многіх ахапіла прага помсты за пралітую рабочую кроў.

Адважны мясці падпольшчык, член партыі сацыялістычна-рэвалюцыйнараў, студэнт Пуліхаў з сваім таварышам Ізмайловіч рашылі расправіцца з царскім катом. І 14 студзеня 1906 году, чакаючы Курлова пры выхадзе з сабору, Пуліхаў кінуў у яго бомбу, якая на няшчасьце ня выбухнула. Бачачы гэта, Ізмайловіч пачаў страляць у бомбу, але таксама няўдала.

Хутка Пуліхаў і Ізмайловіч напалі ў рукі царскай ахранкі. Над імі быў наладжаны хуткі і бязлітасны суд.

У ноч з 24 на 25 лютага 1906 году Пуліхаў быў павешаны на браме менскай турмы, а Ізмайловіч пасялі доўгіх пагут у ахранцы была саслана на доўгую катаргу.

Бязумоўна, Пуліхаў памыляўся, мяркуючы што рэвалюцыйным тэрорам можна перамагчы. Камуністычная партыя заўсёды была супроць індывідуальнага тэрору, але яна шануе сапраўдных рэвалюцыянераў свайго часу.

Беларускае таварыства пад'ёмнага ўхваліла паставіць на мягіле Пуліхава на Старажоўскіх могілках помнік.

Вечар прадаў у Чырвоную армію

Сям'я ў Доме Працэсавых Гаррайком ЛКСМБ арганізуе вялікі агульна-раёны вечар прадаў рабочай моладзі 1906 г. нараджэньня ў Чырвоную армію.

У праграме вечару ўрачыстая частка і канцэрт. Пачатак а 8-й гадз. увечары.

Масарыя вечаў фізікультуры

Да 10-годзьдзя агалашэньня БССР Закладна новага гарадзкага музэю

Прыезд рабочых дэлегацый Віцебску, Гомелю і Барысава

26-га кастрычніка пад старшынствам т. Якевіча адбылося пасяджэньне Менскай акруговай камісіі па сьвяткаваньні 10-годзьдзя агалашэньня БССР. Камісія зацьвердзіла наступны плян правядзеньня сьвяткаваньня.

Пачатак сьвяткаваньня ў яёсцы наладжаны на 30-га сьнежня—1-га студзеня. Ва ўсіх сельсаветах, райвыканкомках наладжваюцца ўрачыстыя пасяджэньні сумесна з партыйнымі, прафэсійна-і грамадзкімі арганізацыямі, на якіх будуць заслуханы даклады аб утварэньні БССР і барацьбе за яе, а таксама аб дасягненьнях Беларусі за 10 год яе існаваньня.

У Менску і Барысава сьвяткаваньне працягнуцца з 28-га сьнежня да 1 студзеня.

Ва ўсіх раённых цэнтрах 30 сьнежня праводзяцца мітангі і дэманстрацыі.

У Менску арганізуюцца дэманстрацыя—парад Чырвонае арміі. Акругком КП(б)В і акрыянком выдае следуючую алово-лістоўку на чатырох напярэдных мовах. Паставоўлена прымысьці ў парадак як у гарадох, так і ў раёнах магільна барацьбітоў за вывадзеньне Беларусі.

Тав. Рабіновічу даручана напісаць кніжку «Менск за 10 год нацыянальна-і культурнага будаўніцтва». Паставоўлена таксама выдаць сэртыфікаты-відэа, якія характарызавалі-б гісторыю рэвалюцыйнага мінулага і цяперашняе сацыялістычнае будаўніцтва Менску.

Даручана спецыяльнай камісіі ў складзе т. т. Рабіновіча, Ластоўскага і Дітава распрацаваць праект закладкі новага гарадзкага музэю.

Да сьвяткаваньня дзесяцігодзьдзя агалашэньня БССР прыстасавана адкрыцьцё раду новых школ, большіх і прадпрыемстваў, з наляньнем ім і дзесяцігодзьдзя агалашэньня БССР. 30-га сьнежня адбудзецца адкрыцьцё Цэнтральнага Дому Селяніна, якому таксама наляцьцця імя дзесяцігодзьдзя агалашэньня БССР.

Для прыняцьця ўдзелу ў сьвяткаваньні запрашаюцца рабочыя дэлегацыі Барысава, Гомелю і Віцебску. У дні ўрачыстасьцяў горад будзе ўпрыгожаны сьцягамі, плякатамі, лэзунгамі і ілюмінацыямі.

Запрашэньне прафэсароў у Беларускаю с.-г. акадэмію

У Беларускаю с.-г. акадэмію прыехалі для сталой работы праф. Маскоўскага межавога інстытуту Хаўке (эканоміка землярэвалюцыйна) і былі загаданы Новазыбкаўскай вопытнай станцыі праф. Аляксееў (катэдра агульнага земляробства). Апрача таго пашыраны штат асыстэнтаў і лэктараў. Уведзена дацэнтатура па калгаскім будаўніцтве.

Заразьлівыя захворваньні па

Усебеларуская нарада па грамадзкім харчаваньні

Адкрываюцца новыя стапоўні

У Менску адкрылася Усебеларуская вытворчая нарада па грамадзкім харчаваньні. На першым пасяджэньні старшыня Беларускай тав. Кумкес прабу даклад ад становішчы грамадзкага харчаваньня ў Беларусі.

Дакладчык агульнаму рад велакопаў у рабоце стаповых. Сярод асобных груп працаўнікоў стаповых адсутнічае месцавіна. Адміністрацыйна-гаспадарчы перавад ня мае самастойнай ініцыятывы. У стапоўках няма ніякай справаздачнасьці і яны ніколі ня ведаюць дакладна аб сваім фінансавым становішчы.

Механізацыя ў стапоўках значна пашырана. Амазь усе стапоўні Менску, Віцебску і Бабруйску ўжо напалову механізаваны. У магільна і некаторых менскіх стапоўках устаўлены камплексы з 9 машын. Выніку гэтай механізацыі покуль што няма. Не ўстаўлена таксама і сыстэма атрымленьня механізаваных прылар, і ў выніку некаторыя стапоўкі выпісваюць гэтыя прылары і іх не скарыстоўваюць. Так,

у Магілёве не скарыстоўваюцца хлеба-рэзкі, подкачкі і інш.

Стапоўкі вважваюцца ў вельмі недавальняючым санітарным становішчы, з прычыны шэснаты, вопрыстасаванасьці ваяшкваліду, адсутнасьці вадарыводу, кладыкаў для загаўні і зававаньня прадуцтваў.

На бліжэйшыя тры гады памятаюцца рад мерапрыемстваў па павышэньні грамадзкага харчаваньня. Адкрываюцца рад новых буйных стаповак у Менску, Віцебску, Гомелі, Рэчыцы і Нова-Барысава. Значныя калятавыя рамонтныя работы будуць зроблены ў Бабруйску, Воршы, Магілёве, Барысава, Добрушы і Мазыры. Мяркуюцца алапіць усе буйныя прадпрыемствы буфэтамі і разьмеркаваньнямі. Паваліцца і лік тэрмаў для разьмеркаваньня. У сучасны момант па Беларусі ёсьць ужо каля 40 тэрмаў.

Грамадзкае харчаваньне будзе рэарганізавана з мэтай паліпшэньня якасьці абедаў і абслугоўваньня наведвальнікаў.

СЬПІС

дакладчыкаў па гаспадарчым становішчы, якія выклікаюцца на інструкцыйную нараду

Стракоўскі (ВСНГ), Міхельнікі (дырэктар Харчтрэсту), Ізраціл (дырэктар Беларускага), Ерафэй (Лесбел), Цяпкват (Белжылсаю), Гарбунов (завод «Усход»), Заранкі (краўніцтва працалектываў), Фрэйлівін (гарабарня), Палкоў (Белжылсаю), Равіч (Дзялжстрой), Макаравіч (Менсельпром), Дзяччонек (тэкстыльстрой), Луцкевіч (Белгайгазандль), Вязюжкі (ВСНГ), Жук (праўленне працалектываў), Кац (праўленне МЦРК), Шейнін (Белдзяржгандль), Холах (Наркамгандль), Адамціс (Наркамгандль), Пофін (Наркамгандль), Брыскін (Наркамгандль), Рубончык (тэкстыльстрой), Ліхадзевіч (тэатральны трэст), Капароўскі (Лесбел), Лядвіч (завод «Беларусь»), Лабанаў (завод «Пралетары»), Якевіч (завод «Варшавянка»), Рубін (сепартавава), Найхім (праўленне Цэнтрспірту), Брава (завод дрэвапрадоўчык), Ракевіч (ЦП

саюзу харчавікоў), Іваноў (ЦП металісты), Платун (ЦП саюзу асьветы), Калас (ЦПСБ), Ровін (ЦПСБ), Ісаў (ЦПСБ), Якевіч (Акрыянком), Брозь (пач. міліцы), Рабіновіч (гаравет), Валасоў (АБВШ), Васкабойнікаў (камбінат), Амаровіч (газэта «Акцябр»), Зысьман (акруговае пракурэтура), Сташэўскі (Наркамост), Шукевіч (газэта «Белар. Вэска»), Памярал (акругком КП(б)В), Тамашэўскі (акругком КП(б)В), Палкоўскі (акругком КП(б)В), Вальковіч (закіўскі райком КП(б)В), Гурвіч (гарадзкі райком), Залін (ЛІУ), Демі (Белжылсаю), Зелючонек (МЦРК), Граві (НКТ), Зелюдовіч (кустарысаюз), Ноўлянін (Белжылсаю), Цыргін (Белжылсаю), Марцін (Белжылсаю), Хаскін (БСО), Аграноўскі (Белжылсаю), Талаліла (Белжылсаю), Лікумовіч (Белжылсаю), Лук'ячык (Белжылсаю).

Паведамленьні

— ДОМ АСЬВЕТЫ: У нядзелю, 28 кастрычніка, а 12 гадз. дзень-вечары фотэ-гуртка. А 6 гадз. увечары—агульны сход спорт-гуртка, які пачае запісаўшчы так і старшэйшай групы гуртка.

— У нядзелю, 29-Х, а 2-й гадзіне дня склікаюцца вайсковы гурток лэчэйкі ЛКСМБ працасьветы.

— Лэчэйка ЛКСМБ працасьветы сьлікае справаздачны сход лэчэйкі замест суботы на нядзелю ў 6 э.п.г.

— 29-га кастрычніка а 8 гадзіне увечары ў паміжканьні кіно «Культура» адбудзецца ўрачысты вечар, прысьвечаны дзесяцігодзьдзю УсеЛКСМБ.

Камсаюльцы, атрымаўшы білеты, вельнаўважліва адзначыць у школах. Просьба зьявіцца сваячасова.

— У нядзелю, 28 кастрычніка, а 7 гадз. увечары ў паміжканьні клубу імя Р. Дукэжмбур адбудзецца ўрачысты выпуск дэлегатак полек.

Запрашаюцца старшы і новыя дэлегаты.

— 1 лістапада, у чэцьвер, а 7 гадзіне увечары, адбудзецца сход сэнцы «Грамадзян-нарыона праца». Парадак дня: «Грамадзян-нарыона праца школы»—даклад т. Шапкіна.

— У панядзелак, 29 кастрычніка, а 6-й гадзіне увечары ў саюзе склікаюцца нарада вытворчых камісіі менскага хлебазаводу, працалектыва пенараў, прадотаўнікоў групноў, наапрацыйных прадпрыемстваў, бюро сэнцы пенараў.

Запрашаюцца прадотаўнікі Беларэвіцы, хлебнай інспэкцыі, Наркамгандлю і акргандлю, прадотаўнікі адміністрацыі, хлебазаводу, працалектыва пенараў, рэдакцыі газэт «Зьвязда», «Рабочы», «Кастрычнік», акруговае РСІ.

Абавязкова прысутнічаюць усеіх старшыня адпаведных ФЗМК. ФЗМК прапануюцца прыняць меры да сваячасовага абвешчэньня.

Парадак дня: 1. Аб якасьці хлеба. 2. Аб рабоце вытворчых камісіі і нарад.

— У панядзелак, 29 кастрычніка, а 7 гадз. увечары (у паміжканьні клубу імя Дарэя Давыда) у 8-й гадзіне

5.000 кілемэтраў на матацыклі

У Менску атрымана паведамленне аб арганізацыі Аўтадорам у 1929 г. з'явіліся матацыклістаў прабегу з удзелам чужаземных гоначыкаў. У маршрут прабегу ўключаны таксама некаторыя пунты Беларусі.

Удзельнікі прабегу павяняць 5.000 кілем., з якіх 3000 кілем. па праб. лачных дарогх і 2.000—па шчы.

Маршрут прабегу Масква-Ленінград-Поку-Новель-Ворша-Гомель-Чарнігаў-Кіеў-Валадарка-Умань-Першмайск-Вазь-Ясоны-Мікалаеў-Далінская-Крамчуг-Палтава-Харнаў-Масква.

Прабег праводзіцца з мэтай устанавіць даславоў сувязі з чужаземнымі фірмамі і а. гавізацыі матацыклета-будаўніцтва ў СССР. У прабегу прымуць удзел 100 машын.

Водпусі Старшыні СНК тав. Галадзеда, М. М.

Совет Народных Камісараў пастанавіў даць Старшыні СНК тав. Галадзеда, М. М., 2-хтыднёвы водпусі з 26 кастрычніка г. г. Выкананьне абавязкаў Старшыні СНК на час водпуску тав. Галадзеда ўскладзена на намесніка Старшыні СНК тав. Каркіна.

Масавыя вечары фізкультуры

У сувязі з дзесяцігоддзем АКСМБ, ВСФКБ арганізуе масавыя фізкультурныя вечары з мэтай прапаганды фізкультуры сярод працоўных мас з уцягненнем іх у гуртні.

Да юбілею АКСМБ будзе тансама выдана брашура „Фізкультура ў БССР“ і г. а.

Заразьлівы захворваньні па г. Менску

За мінулы тыдзень, ад 15-Х па 21-Х, па г. Менску зарэгістравана 78 інфекцыйных захворваньняў (суворы 104 па папярэдняй), у тым ліку: брушны тифус—4(3), шкарлатына—9(20), дыфтарыя—8(4), вохра—12(14), грып—18(41), паратиф—1(0), коклюш—26(17).

Парадні дні: „Антырэлігійныя эле- мэнты ў праграмах 1, 2, 3 і 4 кл.“

—дзівядчыні т. т. Мазур і Рубін. 31 кастрычніка, у сераду, а 7 га- дзіне ўвечары абудзецца оход оэкі- цы „Палавое выхаваньне“. Парадні дні: „Палавое выхаваньне ў школе“— даклад т. Касмовіча.

Адказы рэдактар Я. АСЬНОЎ

бу Парла нарысаў і адоу наў абуд-дце інструцыйная нарама на пытаньні гаонадарчага становішча. Дакладчыні тав. Славіной—сакратар акружнаму.

Яўна тав., выдзеленых дзівядчына- мі, абавязкова.

СЕНЬНЯ УТЭАТРЫ, КІНО

ЦЫРК — МЮЗЫК-ХОЛЛ ПІДЗЕЛІ, 25-га кастрычніка

Сягоньня — навіданая да гэтых часоў у Менску **ВЯЛІЗНЯЯ СЬВЯТОЧНАЯ ПРАГРАМА!**

Шумны посьпех!!!

Гастролі ледзьмальнага сатырыка **Васіля Раздольскага**

Гастролі выканальніц фабрычных песьня **Полька мюзік-эксцэнтр, нумары 5 ЭРНАНІ 5**

На аснове «Звалюцца мітыпаў 1927-1928 г.»

СУСЬВЕТНЫ АТРАКЦЫЁН

Першы оілавы выхад **СЛУЦКАГА** 40 чалавек на оьвіне Слуцкага яўрэйскага оілача

Слуцкі на свабой гурлі пріпусьціць аўтамабіль з 25 пісажырамі-чэміёна **ВАСІ БУРАВОГА**.

Першы выхад любіма менскай публікі

Новая дросіроўка сабак **ДАНКОВАЙ** „сабакі футбалісты“.

У 11 гада, пачара парадні выхад берноу, Французская барба.—Барунда 3 парь. Пачата ро/на а 9 гада, узеч. — Каса адчына ад 11—3 і ад 6—9 гада, узеч.

Гастролі шарманкі нашых дзея **2 ШТРАЎБЭ 2**

КЛАЎДЗІ КРАЎЗЕ

КЛЮНЫ ЖАКІ ЖАКОНІ

Новы спэцт-пародія: „Цыгальскія ра- мансы ў вык. ВАЛЦАВАЙ“.

ДА 1-ГА лістапада

ЗВЯЗДА

пасьпяшэце лістапада

на старэйшую у Беларусі вялікую штодзённую газету

Падпісочца на 1 год — 80 руб., на 6 мес. — 50 руб., на 3 мес. — 30 руб. Ад наміна г. — 1 р. 05 к.

Падпісочца на 1 год — 80 руб., на 6 мес. — 50 руб., на 3 мес. — 30 руб. Ад наміна г. — 1 р. 05 к.

Падпісочца на 1 год — 80 руб., на 6 мес. — 50 руб., на 3 мес. — 30 руб. Ад наміна г. — 1 р. 05 к.

Падпісочца на 1 год — 80 руб., на 6 мес. — 50 руб., на 3 мес. — 30 руб. Ад наміна г. — 1 р. 05 к.

Падпісочца на 1 год — 80 руб., на 6 мес. — 50 руб., на 3 мес. — 30 руб. Ад наміна г. — 1 р. 05 к.

ВЗАМЕН АЛКОГОЛЬНЫХ НАПИТКОВ

ПЕЙТЕ НАРЗАН И ЭССЕНТУКИ

Общедоступные и полезные для здоровья кавказские натуральные минеральные воды

Представительство БЕЛМЕДТОРГ по БССР

Минск, уг. ул. Энгельса и Советской, 26-32, тел. 3-74.

ТРЕБУЙТЕ КАВКАЗСКИЕ НАТУРАЛЬНЫЕ МИНЕРАЛЬНЫЕ ВОДЫ

в БОРНОМ во всех ресторанах, столовых, буфетах вокзалов, фруктовых магазинах, аптеках, магазинах санитарии и гигиены и пр. местах.

Отпуска начиная с 25 п/б по оптовой цене с бесплатной доставкой на дом.

Газета „Звезда“

з дадаткам часопісі „Большавік Беларусі“

на месці КАШТУЕ **1 р. 05 к.**

Нужна КОМНАТА

Прод. адресовать: Ул. Луначарскаго, д. 6, кв. 6 В. Н. ШИРЯЕВУ.

КІНО-ТЭАТР „Культура“

Жонка фараона

Немецкая гістарычная пастаноўка у 10 частках

КІНО „Гітэра-цыя ол“

НЯВОЛЬНІКІ МОРА

Штодня 3 оэаны Каса — з 5 гада.

ІНО „СПАРТАК“

ЖОТЫ ПРЫНЦ Лі-Шіг-Ланг

Замы прагр. гастролі

На экрані: 2 праграмы ў адзін оэан

Амерык. багелія „КАМІЛЛА“ драма ў 6 ч.

1-шы дзівяцкі КІНО-ТЭАТР Юны Піанэр

Бяспрытульны спартсман у 6 част.

Замы праграма „ДЖЭК, СЛОН І К“ у 2 част.

Пачатан оэансаў а 3 з пал. гада. Каса — ад 2-х гада

ЗВЯЗДА

ФОТО-ЦЫНКАГРАФІЯ ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ

НА КЛІШЭ

МАСТАЦКАЕ ВЬКА НА НЬНЬ РЭСЧІКАУ

3 ЗАКАЗАМІ = ЗВАРОЧВАЦА

у галоўную кантору газэты **„ЗВЯЗДА“** МЕНСК, САВЕЦКАЯ, №63, 3-й пав. в.

ПАРТРЭТЫ, ГРАВЮРЫ, ПЛЯНЫ, СХЕМЫ, ФАКСІМІЛЕ, ЗТЫКЭТЫ, ЦЭНЬНІКІ, ВОКЛАДКІ, ВІНЭТКІ, РЭКЛАМНЫЯ ПЛЯКАТЫ І ІНШЫЯ МАСТАЦКІЯ РАБОТЫ.

„СЕКАРОВСКАЯ ЖИДКОСТЬ“

ВЫТЯЖКА ИЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЕЗ

ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЕ СРЕДСТВО ПРОФЕССОРА Д-РА БЮХНЕРА

2 РУБ.

ТРЕБУЙТЕ АПТЕКА И МАГАЗИНАХ САНГИМЕНЬ СССР

В СПУЧАЕ ЗЛОУСТОВИЯ НА МЕСТАХ ВЫСЫЛАЕТСЯ ПО ПЛАННОМУ СПЛАДУ НЕ ПЕНЕДІА ФІАНОНОВ ПРЫ ПОЛУЧЕННІИ 25% ЗАДАТНА

ПЕЧЕБ, УМР. И ВРАЧАМ ДЛЯ ИСПЫТАНІЯ „CRATIS“

ВЛАДЕЛЬЦЕ ОДЕЖДЕ

„МОСНПРОМСОЮЗ“

ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА „ГАЛЕН-МОСКВА“

МОСКВА ул. ГЕРЦЕНА д. 5/10

Сост. з вед. Наркомпреса

КУРСЫ ЯЗЫКОВ И СТЕНОГРАФИИ

Открывается группа по **СТЕНОГРАФИИ**

Зан сь на языки англійскій и немецкій продолжается

Ул. Энгельса, 33, 24 школа, канцел. открыта от 7—8 час.

Пріймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-се гадзіны дня

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць неспраўднымі:

Біржавы талён № 2808 Кукарэка І. І., выд. Мен. біржай праца 262

Ч. кн. № 2291 Шэжэрава В., выд. 263

Лекавая кн. Шандэрава В., выд. Мен-страхкасая, 264

Канцэр. кн. Сноўскай М. М., выд. МЦРК, 265

Дашрыс. кн. Ждановіча І. А., выд. За-слаўск. РВК, 266

Лекавая кн. Барашкава П. С., выд. Менстрахкасая, 267

Пашпэрт Баранчык К. Г., выд. Астраш.-Гарадэ. РВК, 268

Пасьведч. Баранчык К. Г., выд. Астра-шынск.-Гарадэ. с.с. аб маёмасным становішчы, 269

Канцэр. кн. МЦРК № 4309 Юрыка С. І., 270

Лекавая кн. Кавловай А. А., выд. Мен-страхкасая, 271

Канцэр. кн. № 865 Воравана М. Г., выд. прыгэр. канцэр. т-вам „Земля-роб“, 272

Біржавы вумар Гольдберг Р. Х., выд. Менск. біржай праца, 273

Ца кн. № 4525 Перцана М. Р., выд. саюзам чыгуначнага, 274

Кошт публікацыі аб згубе 50 к. дакуманту

Кошт абвесткі з паведам- леньнем аб сьмерці **10 р.**